ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՆԱՁՈՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՊԱՏՄԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

041301.01.6 «ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ
ՍՈՎՈՐՈՂ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՎԱՆԱՁՈՐ 2019

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ ---3
ՄԱՍ I. Ա. Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց -------------------4
Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը-------------------------------17
Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը--------------------------------------32
Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականություննեhn -------------------------------33
Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ ---35
1. Տեղեկագրքի նպատակը
2. 041301.01.6«ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ» մասնագիտության տեղեկագիր----------------------34
I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ----------35
II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ --------------------52
III Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ --64
IV Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ --89
V.   Այլ բաղադրիչներ --94

ՆԱԽԱԲԱՆ

2014 թվականը մեր բուհի պատմության մեջ եղավ իրադարձային. ՀՀ Կառավարության ապրիլի 30-ի թիվ 485-Ն որոշմամբ «Վանաձորի Հ.Թումանյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ը վերանվանվեց «Վանաձորի Հ.Թումանյանի անվան պետական համալսարան» ՊՈԱԿ: Անշուշտ, կատարվածը սոսկ անվանափոխություն չէ, քանի որ իրականում դրանից հետևում են բազմաշերտ բովանդակային փոփոխություններ և դրանցից բխող մարտահրավերներ, որոնց այսօր փորձում է դիմակայել մեր համալսարանը:

Համալսարանի վերափոխվելով՝ բուհում առաջին հերթին փոփոխվում են նաև այն ուղղությունները, որոնք նախկինում գերակայում էին մեր բուհի պատմության ողջ ընթացքում: Ասվածից դժվար չէ ենթադրել, որ ներկայումս վերանայման խնդիր ունեն համալսարանի տեսլականն ու առաքելությունները և դրանցով պայմանավորված հետագա գործունեությունը:

Կատարվածը սոսկ անվանափոխություն չէ նաև այն առումով, որ նրանով համալսարանին առաջին անգամ հնարավորություն է ընձեռվել կրթություն իրականացնելու համալսարաններին հատուկ ավանդական մասնագիտություններով, ինչը հնարավորություն է ընձեռում աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան բավարարելու մեր տարածաշրջանի երիտասարդության կրթական կարիքները:

Այն ժամանակաշրջանը, որում Վանաձորի պետական համալսարանը ծավալում է իր գործունեությունը, ընդհանուր առմամբ բնութագրվում է անցումային շրջանին հատուկ գծերով: Այդ է պատճառը, որ ամեն մի քայլ, որը կատարվում է համալսարանում, պետք է ավելի քան հիմնավորված և համակարգված բնույթ կրի: Խոսքը վերաբերում է համալսարանում տեղի ունեցող բոլոր գործընթացներին, մասնավորապես՝ բուհի ինքնավարությանը, որը ենթադրում է անկաշկանդ վերաբերմունք կազմակերպչաիրավական, ֆինանսատնտեսական, հաստիքային և ակադեմիական ոլորտներին, կառավարմանը, ուսանողակենտրոն կրթության կազմակերպմանը, որակի ապահովմանը, գիտական գործունեությանը և այլ ուղղություններին միտված գործողություններին, որոնք այսօր կատարվում են համալսարանում, և որոնք բոլորը միասին ձևավորում են տեսլականից դեպի իրականը տանող ճանապարհը:

Համոզված եմ, որ Վանաձորի պետական համալսարանն ունի մտավոր և նյութատեխնիկական անհրաժեշտ ռեսուրսներ, որոնց ճիշտ ներդրմամբ կարելի է հասնել հաջողության: Համոզված եմ, որ համախոհությամբ, փոխադարձ հանդուրժողականությամբ, ինչպես նաև պետության ու հասարակության առջև հաշվետվողականությամբ ու պատասխանատվությամբ առաջնորդվելու դեպքում միասին կհաղթահարենք արդի ժամանակաշրջանին բնորոշ դժվարությունները հանուն մեր երկրի, հանուն մեր այսօրվա և վաղվա սերունդների:

ՌԵԿՏՈՐ՝ ԳՈՒՐԳԵՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՄԱՍ I. Ա. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. Ընդհանուր դրույթներ

Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որը ենթադրում է մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

1. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է, Կրթության մասինե և «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասինե որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, «Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույց»-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

2. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած են ճանաչվում «ՎՊՀ-ի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, ստուգարքների և քննությունների կազմակերպման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 29.10.2007թ և «ՎՊՀ-ում ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ուղեցույց»-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 07.03.2008թ.:

3. Սույն կանոնակարգում ներկայացված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, համակարգի բնութագրիչներ:

1. Կրեդիտային համակարգի հիմնական հասկացությունները

4. Համաեվրոպական ECTS[1] կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ՎՊՀ-ի բակալավրի և մագիստրատուրայի կրթական ծրագրերում.

• Բակալավրիատը բարձրագույն կրթության առաջին աստիճանն է, որը ներառում է 3-4 լրիվ ուսումնական տարիների ավարտուն դասընթացներ: ՎՊՀ-ում բակալավրիատի տևողությունը 4 ուսումնական տարի է:

• Մագիստրատուրան բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանն է, որի տևողությունը 1-2 տարի է (ՎՊՀ-ում՝ 2 տարի), հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 2,5 տարի:

• Ասպիրանտուրան հետբուհական կրթության աստիճան է: Ասպիրանտուրայի տևողությունն առկա ուսուցման համակարգում 3 տարի է, հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 4 տարի:

• Ուսումնական տարին ուսանողի 40 շաբաթյա բոլոր տեսակի ուսումնական արդյունավետ աշխատանքների ժամանակն է, որից առնվազն 32 շաբաթը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին և իրականացվում է երկու կիսամյակներով՝ աշնանային և գարնանային:

• Կարողությունը (կոմպետենցիան) գիտելիքի, ընկալման, ունակությունների և հմտությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական ուսման տվյալ բնագավառի համար (առանձնահատուկ) և ընդհանուր (անկախ բնագավառից):

• Կրթական արդյունքն այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողը ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման համակարգով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման մասին:

• Կրթական (ուսումնական) մոդուլը ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն մասն է: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը մեկ կիսամյակ է՝ դրանով սահմանափակված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ:

• ECTS Կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական

[1] Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման եվրոպական համակարգ:

միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

2. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշները

5. ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

6. կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),

7. կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,

8. ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,

9. կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

10. կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

3. Կրեդիտային համակարգի կարևոր հատկանիշները

11. Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ ուսանողին համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

12. Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որում ուսանողի մեկ ուսումնական տարվա լրիվ ուսումնական աշխատածավալը չափվում է 60 ECTS կրեդիտով:

Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

13. ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

• կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,

• կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի` գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին` դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,

• կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները` ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

4. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները

Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են`

ա) կրեդիտների փոխանցում.

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի անհատական ուսումնական ծրագրի օգնությամբ,

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

14. Կրեդիտների փոխանցման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, կուրսային և ավարտական աշխատանքներ,

պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,

• կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող բուհի ծրագրերին համապատասխան:

15. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,

• ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

• ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,

• դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսին նախապատվություն տալուց,

• ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

5. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը

16. ՎՊՀ-ում բակալավրի, մագիստրոսի և հետազոտողի կրթական աստիճաններում ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր (10% թույլատրելի շեղումով), ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):

17. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 կրեդիտային միավորին:

18. ՎՊՀ-ում ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է աշնանային և գարնանային կիսամյակներով: Ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որի ընթացքում իրականացվում են տեսական ուսուցումը, ընթացիկ ստուգումները, ստուգարքներն ու քննությունները, ուսումնական, արտադրական և հետազոտական (մագիստրատու-րայում) պրակտիկաները, բակալավրի ավարտական

աշխատանքի և մագիստրո-սական թեզի շարադրման ու պաշտպանության աշխատանքները, ինչպես նաև պետական որակավորման քննությունները:

19. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 240 կրեդիտային միավոր:

20. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

21. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

6. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

22. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:

23. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

24. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսական ծրագրում, և ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից:

8. Կրեդիտների հատկացումը

25. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար միջին առաջադիմության ուսանողից պահանջվող անհրաժեշտ աշխատաժամանակի իրատեսական կանխատեսումից:

26. Կրթական արդյունքի դրական գնահատման դեպքում մոդուլին հատկացված կրեդիտները շնորհվում են ամբողջությամբ:

27. Կրթական մոդուլին հատկացվող կրեդիտների համար նախընտրելի է սահմանել ամբողջական թվերով արժեքներ:

28. Դասընթացին (կրթական մոդուլին) հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև չկա միարժեք կապ: Լսարանային ժամերի թիվը կախված է պարապմունք-ների ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներից և այլն:

29. ՎՊՀ-ում ընդունվում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորների լսարանային և արտալսարանային աշխատածավալների հետևյալ մոտավոր հարաբերակցությունը.

Բակալավրիատում

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 1.5 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 3 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

Մա□իստրատուրայում

• 3 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 4 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք:

Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների համար.

• Քննությանը պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,5 կրեդիտային միավոր:

• Այն մասնագիտական առարկաներին, որոնց դասավանդումը հիմնականում իրականացվում է գործնական կամ լաբորատոր պարապմունքների ձևով և նախատեսվում է քննություն, քննությանը պատրաստվելու համար շաբաթական յուրաքանչյուր ժամի դիմաց հատկացվում է 0,125 կրեդիտային միավոր:

• Տեսական մասից ստուգարքով ավարտվող առարկայի ստուգարքին պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,25 կրեդիտային միավոր :

30. Պրակտիկաների յուրաքանչյուր շաբաթվան և պաշտպանությանը տրվում է 1,5 կրեդիտային միավոր:

31. Կուրսային աշխատանքի (մագիստրատուրայում նաև ռեֆերատի ու զեկուցման) կատարումը և պաշտպանու-թյունը գնահատվում է 3 կրեդիտային միավորով:

32. Բակալավրիատի 4-րդ տարվա յուրաքանչյուր կիսամյակում բակալավրի ավարտական թեզի աշխատանքների կատարման համար տրվում է 2 կրեդիտային միավոր, շարադրմանը և պաշտպանությանը՝ 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

33. Մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով հետազոտական աշխատանք կատարելու համար նախատեսվում է 15 կրեդիտային միավոր (ըստ կիսամյակների՝ 0,3,6,6), իսկ թեզի շարադրման և պաշտպանության համար՝ 12 կրեդիտային միավոր:

34. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարի համար հատկացվում է 12 կրեդիտային միավոր (3-ական միավոր յուրաքանչյուր կիսամյակի համար):

35. Պետական ավարտական յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստվելու և հանձնելու համար տրվում է 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

36. Մարմնակրթության համար կրեդիտային միավորներ չեն նախատեսվում:

7. Ուսումնական ծրագրերը, դասընթացները (կրթական մոդուլները) և ավարտական պահանջները

37. Բակալավրի կրթական ծրագիրը ներառում է մինչև վեց հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտացման դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև կրթական այլ բաղադրիչներ (ԱԲ):

38. Մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագիրը ներառում է երեք կրթամաս՝ ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ(ԸՄԱ), մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ (ՄԴ), կրթական այլ բաղադրիչներ (ԱԲ) և գիտահետազոտական աշխատանք (ԳԱ) :

39. Կրթական ծրագրում ներառված կրթական մոդուլները ունեն իրենց դասիչները և ներկայացվում են հատկացված կրեդիտներով ու լսարանային ծանրաբեռնվածությունով: Նշվում են նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

40. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների: Դասընթացների մոդուլացումը կատարվում է՝ ելնելով նվազագույնը կիսամյակների ընթացքում դասընթացն ավարտելու սկզբունքից:

41. Դասընթացներն իրենց բնույթով բաժանվում են երեք հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ, որոնք դասավանդվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ - պետական չափորոշիչներից բխող և ֆակուլտետների կողմից առաջարկվող դասընթացներ, որոնք ընտրում է ուսանողը առաջարկվող ցանկից, իսկ դրանց անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

գ) Բուհական բաղադրիչ - պետական չափորոշիչներից բխող և բուհի գիտխորհրդի կողմի առաջարկվող դասընթացներ, որը կարող է փոփոխվել:

Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր կրթամասին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը:

42. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ կուրսային աշխատանքները և պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ 3 կրեդիտ արժեքով մասնագիտական ամփոփիչ քննությունը:

43. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, որի համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով գիտահետազոտական աշխատանքը (կուրսային, ռեֆերատ, էսսե, հոդված) և մագիստրոսական թեզի գնահատումը և պաշտպանությունը:

10. Բակալավրի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

10.1. Ուսումնական ծրագիրը

Բակալավրի ուսումնական ծրագիրը ներառում է 5 հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ): Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթաց ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը, ինչպես նաև դասընթացի յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը: Նշվում է նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց-մոդուլների քանակը
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական	41	14
պարտադիր	20	7
բուհական բաղադրիչ	3	1
կամընտրական	18	6
Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական	41	12
պարտադիր	39	11

կամընտրական	2	1
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	109 93 16	24 19 5
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ պարտադիր	25 25	6 6
Կրթական այլ մոդուլներ	24	5
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	61

10.1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական, որոնք նպատակաուղղված են բարձրագույն կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացներ

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/ս/լ/ի)[2]	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Հայոց պատմության հիմնահարցեր -1	2	32(18/14/0/0/28)	1	ստուգարք
Հայոց պատմության հիմնահարցեր -2	2	32(18/14/0/0/28)	2	ստուգարք
Հայոց լեզու և գրականություն - 1	2	32(8/24/0/ 0/28)	1	ստուգարք
Հայոց լեզու և գրականություն - 2	2	32(8/24/0/0/28)	2	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 1	4	64(0/ 64/0/0/56)	1	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 2	4	64(0/ 64/0/0/56)	2	ստուգարք
Փիլիսոփայություն	4	48(28/20/0/0/72)	5	քննություն
Մարմնակրթություն[3]	-	-	-	-

ՀՍՏ կամընտրական դասընթացներ

ՀՍՏ կամընտրական դասընթացների ցանկը կազմված է բուհական բաղադրիչից և կամընտրական առարկաներից: Բուհական բաղադրիչը (որը կարող է փոփոխվել) առաջարկվում է բուհի գիտխորհրդի կողմից, իսկ կամընտրական առարկաները՝ ֆակուլտետի խորհրդի կողմից, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը: ՀՍՏ կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Բուհական բաղադրիչ				
Տնտեսագիտության ուսմունքների	3	36(20/0/16/0/54)	4	ստուգարք

[2] դ-դասախոսություն, գ-գործնական պարապմունք, ս-սեմինար, լ-լաբորատոր աշխատանք,ի-ինքնուրույն:

[3] I - IV կիսամյակներում դասավանդվում է 2 ժամով: Կրեդիտային միավոր չի հատկացվում:

պատմություն				
Կամընտրական առարկաներ				
Օտար լեզու-1 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)[4]	4	64(0/64/0/0/56)	1	ստուգարք
Օտար լեզու- 2 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	4	64(0/64/0/0/56)	2	ստուգարք
Օտար լեզու- 3 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	4	64(0/64/0/0/56)	3	ստուգարք
Իրավագիտություն	2	32(18/0/14/0/28)	3	ստուգարք
Քաղաքագիտություն				
Մշակութաբանություն	2	32(18/0/14/0/28)	5	ստուգարք
Հայ. պատմական և ճարտարապետ. հուշարձաններ				
Տնտեսական սոցիոլոգիա	2	32(18/0/14/0/28)	6	ստուգարք
Սոցիոլոգիա				

10.1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից` պարտադիր և կամընտրական:

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից` պարտադիր և կամընտրական:

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/ս/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Բարձրագույն մաթեմատիկա-1	5	66(34/0/32/0/84)	1	քննություն
Բարձրագույն մաթեմատիկա-2	3	48(24/0/24/0/42)	2	ստուգարք
Բարձրագույն մաթեմատիկա-3	6	74(42/0/32/0/106)	3	քննություն
Ինֆորմատիկա-1	4	56(32/0/0/24/64)	1	քննություն
Ինֆորմատիկա-2	3	48(24/0/0/24/42)	2	ստուգարք
Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները տնտեսագիտության մեջ	4	56(32/0/0/24/64)	5	քննություն
Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ	2	32(18/0/14/0/28)	3	ստուգարք
Քաղպաշտպանություն և արտակարգ իրավիճ հիմնահարցեր	2	32(18/14/0/0/28)	8	ստուգարք
Մասնագիտության ներածություն	3	48(24/24/0/0/42)	1	ստուգարք
Վիճակագրություն	3	48(24/24/0/0/42)	3	ստուգարք

[4] Անգլերեն կամ ֆրանսերեն կամ գերմաներեն

Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն	4	56(32/24/0/0/64)	4	քննություն

ԸՄԲ կամընտրական դասընթացներ

ԸՄԲ կամընտրական դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/ս/լ/ի)	Կիսամ-յակ	Գնահատ-ման ձևը
Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում	2	32(18/14/0/0/28)	6	ստուգարք
Արտակարգ իրավիճակներում բնակչութ. առաջին բուժօգնություն				

10.1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

«Կառավարում» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ԸՄԴ կրթամասը բաղկացած է կրթական մոդուլների մեկ պարտադիր փաթեթից:

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/ս/լ/ի)	Կիսամ-յակ	Գնահատ-ման ձևը
Տնտեսագիտության տեսություն	6	74(42/32/0/0/106)	1	քննություն
Միկրոտնտեսագիտություն-1	6	74(42/32/0/0/106)	2	քննություն
Միկրոտնտեսագիտություն-2	6	74(42/32/0/0/106)	3	քննություն
Մակրոտնտեսագիտություն-1	6	74(42/32/0/0/106)	4	քննություն
Մակրոտնտեսագիտություն-2	6	74(42/32/0/0/106)	5	քննություն
Պետական կառավարում	5	64(32/32/0/0/86)	6	քննություն
Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում-1	4	56 (32/24//0/0/64)	6	քննություն
Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում-2	6	74(42/32/0/0/106)	7	քննություն
Կառավարում	6	74(42/32/0/0/106)	2	քննություն
Մարքեթինգի հիմունքներ	6	74(42/32/0/0/106)	6	քննություն
Հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ	5	64(32/32/0/0/86)	7	քննություն
Հայաստանի տնտեսական պատմություն	4	56(32/24/0/0/64)	7	ստուգարք
Տնտեսական աշխարհագրություն	3	48(24/0/24/0/42)	3	ստուգարք
Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ	3	48(24/0/24/0/42)	4	ստուգարք
Տնտեսամաթեմատիկական մոդելներ	5	64(32/32/0/0/86)	4	քննություն
Հակաճգնաժամային կառվարում	4	56(32/24/0/0/64)	8	քննություն
Ռազմավարական ղեկավարում	3	48(24/24/0/0/42)	4	ստուգարք
Անձնակազմի ղեկավարում	6	74(42/32/0/0/106)	7	քննություն
Կազմակերպչական վարքագիծ	3	48(24/0/24/0/42)	4	ստուգարք

ԸՄԱ կամընտրական դասընթացներ

ԸՄԲ կամընտրական դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/ս/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կառավարման հոգեբանություն	4	56(32/0/24/0/64)	6	քննություն
Կառավարման սոցիոլոգիա և կոնկրետ սոցիոլոգիական հետազոտություններ				
Անշարժ գույքի կառավարում	2	24(14/10/0/0/28)	5	ստուգարք
Ներդրումների պորտֆելի կառավարում				
Նախագծի ղեկավարում	4	56(32/24/0/0/64)	6	քննություն
Տնտեսության և արտադրության կազմակերպում				
Արտադրության լոգիստիկա	3	48(24/24/0/0/42)	5	ստուգարք
Տնտեսական գործունեության վերլուծություն				
Կարիերայի կառավարում	3	48(24/24/0/0/42)	7	ստուգարք
Կոմերցիայի հիմունքներ				

10.1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

«Կառավարում» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ՀՄԴ դասընթացների ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/ս/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Ֆինանսներ և վարկ	6	74(42/32/0/0/106)	5	քննություն
Ռիսկերի կառավարում և ապահովագրություն	4	56(32/24/0/0/64)	8	քննություն
Միջազգային բիզնես	3	48(24/24/0/0/42)	5	ստուգարք
Աշխատանքի տնտեսագիտություն	4	56(32/24/0/0/64)	8	քննություն
Ազգային տնտեսություն	4	56(32/24/0/0/64)	3	քննություն
Ֆիրմայի տնտեսագիտություն	4	56(32/24/0/0/64)	8	քննություն

10.1.5. Այլ բաղադրիչներ

Կրթական ծրագրի այս բաժինն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային արժեքներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կուրսային աշխատանք-1	3	5	քննություն
Կուրսային աշխատանք-2	3	6	քննություն
Արտադրական պրակտիկա-1	6	7	ստուգարք
Արտադրական պրակտիկա-2	6	8	քննություն
Ավարտական որակավորման քննություն	6	8	քննություն

Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որոնք ենթադրում են մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

2. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է ,Կրթության մասինե և ,Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասինե ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասինե որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, ,Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

3. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած է ճանաչվում ,Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման ու հաշվառման կանոնակարգեը (ընդունված գիտխորհրդում 29.10.2007թ.):

II. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

4. Համակարգի հիմնադրույթները.

ՎՊՀ–ում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների (ստուգարքների և քննությունների), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառման օգնությամբ ապահովել ուսանողի գիտելիքների և կարողությունների արդյունարար գնահատման արժանահավատությունն ու օբյեկտիվությունը:

5. Ստուգարքներին և քննություններին ուսանողի պատրաստվածության մակարդակին ներկայացվող պահանջները պետք է ապահովեն գիտելիքների համակողմանի ստուգումը, ապագա մասնագետի մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների գնահատումը՝ համաձայն մասնագիտական համապատասխան կրթական չափորոշիչի:

6. Հանրագումարային ստուգումները (քննությունները և ստուգարքները) նպատակ ունեն գնահատելու տվյալ կիսամյակում ուսանողի ստացած տեսական և գործնական գիտելիքները, դրանց կայունությունը, ստեղծագործական մտածողության զարգացումը, ինքնուրույն աշխատանքի հմտությունների ձեռքբերումը, ստացած գիտելիքների համադրումը և դրանց կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման ժամանակ:

7. Ընթացիկ ստուգումը կիսամյակի ընթացքում դասընթացի ուսումնասիրված բաժինների յուրացման մակարդակի ստուգման և գնահատման ձև է, որի կիրառումը՝

ա) նպաստում է առարկայից առավել կայուն գիտելիքների տիրապետմանը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի անընդհատ և համաչափ աշխատանքի միջոցով,

բ) դյուրացնում է հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացը՝ հնարավորություն ընձեռելով ուսանողին դասընթացը հանձնելու մաս առ մաս,

գ) բարձրացնում է ուսանողի ուսումնական կարգապահությունը:

8. Յուրաքանչյուր կիսամյակում ընթացիկ ստուգումների, ստուգարքների և քննությունների անցկացման ժամկետները որոշվում են ըստ ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցի:

9. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների կազմակերպման, անցկացման և ամփոփման, ինչպես նաև ուսանողների վարկանիշների հաշվառման աշխատանքները կատարվում են համապատասխան դեկանատների կողմից և ամփոփվում ուսումնական վարչությունում:

10. Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում,

գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ և հանրագումարային քննություններ կամ ստուգարքներ),

ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

III. Գնահատման մեթոդաբանությունը

11. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ անփոփիչ ստուգման կազմակերպման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) քննությամբ ավարտվող դասընթացներ,

բ) ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

12. Քննություններով ավարտվող առարկաների ցանկը որոշում է տվյալ ֆակուլտետի գիտամանկավարժական խորհուրդը:

13. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագու-մա-րային քննության (այսուհետ՝ Հանրագումարային քննություն) հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ քննություն(ըստ աշխատանքային պլանի): Ընթացիկ

քննությունը կամ նրա մի մասը, որպես կանոն, անցկացվում է գրավոր (ուսանողների կամ տվյալ առարկայի դասախոսի հիմնավորված առաջարկությամբ և ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով):

• Սահմանվում են ընթացիկ քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը՝ հարցաշար, թեսթ, ստուգողական աշխատանք, վերջիններիս զուգակցում կամ ստեղծագործական աշխատանք:

• Ընթացիկ գրավոր քննության առաջադրանքի առնվազն 8 միավորով գնահատվող հատվածը, որպես կանոն, կազմվում է թեսթային առաջադրանքի տեսքով:

• Չանրագումարային քննության ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

14. Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտ-վում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2-4 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունք-ներով ամփոփվող ստուգարքով:

15. Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

16. Ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների արդյունքների ամփոփման ու ներկայացման ձևը հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում: Ուսանողները լաբորատոր աշխատանքները կատարում են տվյալ դասընթացը վարող դասախոսի անմիջական ղեկավարությամբ և հսկողությամբ:

17. Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

17.1. Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1 :

17.1.1. Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է՝ 5 միավոր - դասախոսություններին հաճախելու համար, իսկ 15 միավոր - գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքներին հաճախելու համար(հավելված 1):

17.1.2. Լսարանային պարապմունքներին հաճախումները որոշվում են համաձայն հետևյալ հաշվարկի.

ՀՄ=Դ+Գ,

որտեղ`

ՀՄ-հաճախումներին հատկացվող միավորը

Դ-դասախոսությունների մասնակցությանը միավորը

Գ-գործնական (սեմինար, լաբորատոր) պարապմունքների մասնակցությանը միավորը

17.1.3. Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր հաճախումների դեպքում մասնակցու-թյան համար միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.1.4. Դասընթացի լսարանային պարապմունքների հաճախումների համար հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ հաճախումների քանակի և համարժեք տոկոսի (հավելված 1):

17.1.5. Լսարանային պարապմունքներին և պրակտի--կաներին ուսանողների հաճախումները դասամատյանում գրանցում է դասախոսը կամ խմբի (կուրսի) ավագը այդ աշխատանքները վարող դասախոսի (պրակտիկայի ղեկավարի) հսկողությամբ: Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խմբի խորհրդատուն ամփոփում է հաճախումների արդյունքները դասամատյանում:

17.1.6. Տվյալ առարկայի դասընթացից անհարգելի բացակայությունների և (կամ) ցածր առաջադիմության դեպքում ուսանողը յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ակադեմիական խորհրդատուի կամ դեկանի կողմից ստանում է նախազգուշացում, ինչն ուսանողի ստորագրությամբ գրանցվում է հաշվառման մատյանում:

17.1.7. Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով վավերացված հարգելի բացակայություններ ունեցող ուսանողների համար դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ ամբիոնը կազմակերպում է չկատարած լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվություն: Այդ դասաժամերին ուսանողների մասնակցության դրական արդյունքների դեպքում բացթողումները համարվում են լրացված:

17.1.8. Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.2. Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից` Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր:

17.2.1. Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են` ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները,

արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն:

17.2.2. Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն 2 անհատական առաջադրանքներ:

17.2.3. Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհա-տական առաջադրանքը) նշանակված ժամա-նա-կա-հատվածում կատարված է առնվազն կիսով չափ և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատ-վում է դրական (8-20 միավոր):

17.2.4. Բոլոր առաջադրանքների դրական գնահատականների միջինի դեպքում (8-20 միավոր) ուսանողը ստա-նում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 10 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.2.5. Ինքնուրույն աշխատանքի (անհատական առաջադրանքների) գնահատականները նշանակվում են մատյանում և տեղեկագրում:

17.3. Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանն ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից (Գ3), որը գնահատվում է 20 միավորով:

17.3.1. Նշված պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են, որոնց անցկացմանը ուսանողի մասնակցու-թյունը և ակտիվությունը գնահատ-վում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է դասամատյանում:

17.3.2. Կիսամյակում դասընթացի գործնական (սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանք-ներին ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքների միջինը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.3.3. Դրական (8 և ավելի) գնահատականների միջինի դեպքում ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում ուսանողին տրվում է 20 միավոր, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.4. Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից տեսության յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր) գնահատված քննությունների միջին գնահատականի կամ քննության ընթացքում այդ միջինի բարձրացված արդյունքից (Գ4):

17.4.1. ընթացիկ քննությունների դրական գնահատականների միջինը հաշվի է առնվում, եթե ուսանողի գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատված են դրական:

17.4.2. Տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննություն(ներ)ից 8-ից ցածր միավոր ստացած կամ ընթացիկ քննությանը չներկայացած ուսանողը հնարավորություն է ստանում այն

(վերա)հանձնելու հանրագումարային քննության օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ընթացքում:

17.4.3. Բանավոր քննության թույլատրվում են այն ուսանողները, որոնք գրաֆիկով նշանակված ժամկետներում դրական գնահատական-ներով հանձնել են տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունները և ակնկալում են դրական գնահատված մասերի համապատասխան գնահատականի բարձրացում (հանրագումարային քննության նախորդ օրը ընթացիկ քննություն(ներ)ը հանձնած ուսանողը հանրագումարային քննության չի թույլատրվում):

17.4.4. Քննությունները գնահատվում են առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննությունների գնահատականը կլորացվում է:

17.4.5. Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:

17.5 Ուսանողի՝ գիտելիքների կիրառության գործնական հմտություններից (Գ5), որը գնահատ-վում է 1-10 միավորներով, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են 11-20 միավորներով, դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական (կախված դասընթացի բնույթից՝ ամբիոնի որոշմամբ, առաջնայինը կարող է լինել ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների 11-20 միավորը):

17.5.1. 10-ից բարձր գնահատականի դեպքում գործնական կարողությունների համար տրվում է 10-ը գերազանցող միավորներին հավասար միավոր:

17.6. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման արդյունքում ուսանողի ձեռք բերած կարողությունների գնահատումից (Գ6), որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

17.6.1. Ուսանողի ձեռք բերած կարողությունները գնահատ-վում են 8-20 միավորներով/քննության միավորին համարժեք/, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք--ները գնահատվել են դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանք-ները (անհատական առաջադրանք-ները) գնահատվել են դրական:

18. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գքնն = Գ1+ Գ2 + Գ3 + Գ4+ Գ5 + Գ6

19. Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը (գնահատականը) (Գստ.) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

19.1. դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր (տես 14.ա կետը):

19.2. ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր (տես 14.բ կետը:

19.3. գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցու-թյունից և ակտիվությունից (Գ3), որին տրվում է 20 միավոր (տես 14.գ կետը):

19.4. ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռքբերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների դրական գնահատականների (8 և բարձր) արդյունքների միջին գնահատականից (Գ4):

19.4.1. Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 20 բալանոց համակարգով:Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:

19.5. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների (Գ5) և կարողությունների (Գ6) գնահատումից: Այս դեպքում նորից հմտություններն ու կարողությունները արժևորվում են տեսական և գործնական գիտելիքների դրական գնահատման դեպքում (տես 14. ե և զ կետերը):

20. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գստ. = Գ1 +Գ2+ Գ3+ Գ4+ Գ5 +Գ6

21. Ընթացիկ քննություններից կամ ստուգումներից չառաջադիմող ուսանողների հետ ամբիոնները պարտավոր են անցկացնել լրացուցիչ և(կամ) անհատական պարապմունքներ՝ ըստ ժամանակացույցի:

22. Կուրսային աշխատանքի կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ,ՎՊՅ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով կուրսային աշխատանքների կազմակերպման, կատարման և գնահատման կարգերով:

23. Պրակտիկան գնահատվում է քննության ձևով՝ 100 միավորանոց սանդղակով՝ ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի կողմից սահմանված չափանիշների: Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաների կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ,Պրակտիկայի կազմակերպման կանոնակարգ -ով:

24. Անփոփիչ ատեստավորումն իրականացվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման մասինե կարգի (հաստատված ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2011 թ. հոկտեմբերի 31-ի N 1197-Ն հրամանով):

IV. Կիրարկման ընթացակարգը

24. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեսթային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում): Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին (ընթացիկ քննության համար՝ առնվազն 120 րոպե): Ընթացիկ քննության հարցատոմսը պետք է պարունակի առնվազն 8-միավորանոց թեստային առաջադրանք:

25. Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:

26. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:

27. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

28. Ընթացիկ քննության օրերին ուսանողներն ազատվում են այդ օրվա դասերից:

29. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանակահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

30. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո՝ անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում՝ առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ՝ նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից՝ ստուգմանը հաջորդող աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

31. Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում (արդյունքները փակցվում են ի տես բոլորի):

32. Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմելու դեկանին, որը

համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

33. Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

34. Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը (ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է դեկանի գրավոր կարգադրությամբ՝ ըստ ամբիոնի վարիչի առաջարկի (այլ դասախոսի կամ հանձնաժողով):

35. Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է ‚չներկայացած‛: Ուսանողը այն վերահանձնում է ստուգարքների համար նախատեսված շաբաթվա ընթացքում:

V. Ստուգարքների ամփոփումը

36. Ստուգարքներն ամփոփվում են յուրաքանչյուր ‚կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների վերջին շաբաթվա ընթացքում:

37. Ուսումնական պարապմունքների նախավերջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվում է բաց թողնված դասերի լրացում: Նախավերջին շաբաթում, ըստ հաստատված ժամանակցույցի, լրացվում են բաց թողած լաբորատոր, գործնական սեմինար պարապմունքները:

38. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 58 կամ ավելի միավոր, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:

39. 0-57 միավորների դեպքում ուսանողը գնահատվում է «Չստուգված»:

VI. Քննությունների անցկացումը

40. Քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջան-ներում՝ 19-20-րդ շաբաթներում՝ ըստ հաստատված ժամանակցույցի:

41. Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը՝ ուսանողական խմբերի առաջադրմամբ, կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ:

42. Քննություններն անցկացվում են հարցատոմսերով, թեստերով, որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:

43. Քննությունները կարող են կազմակերպվել համակարգչային տեխնիկայի միջոցով:

44. Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

45. Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված թեմաները:

46. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն՝ գնահատականը փոփոխելու կամ նույնը թողնելու վերաբերյալ:

47. Տվյալ առարկայից դրական գնահատական (58 և ավելի միավորներ) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնա-կցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:

48. Քննության (ստուգարքի) վերջում քննվող երեք ուսանողները քննասենյակից դուրս են գալիս վերջին ուսանողի պատասխանից հետո:

49. Ուսումնական վարչության և դեկանի կողմից հաստատված տեղեկագիրը դեկանը տրամադրում է դասախոսին ստուգման օրը: Տեղեկագրի մեջ դեկանի կողմից կարող են կատարվել հետևյալ գրառումները.

50. «Քննության չի թույլատրված» (թանաքով), այն ուսանողների անվան դիմաց, որոնք քննաշրջանին կամ տվյալ առարկայի քննությանը (ստուգարքին) մասնակցելու թույլտվություն չունեն,

51. բազմագործոնային համակարգով դրական գնահատված քննության (կամ ստուգարքի) գնահատականի նիշը և «Փոխանցվում է» գրառումը (թանաքով), եթե ուսանողը տվյալ կրթական մոդուլից ունի դրական գնահատական (այլ բուհից տեղափոխություն, ուսանողական իրավունքի վերականգնում և այլն) և չի ցանկանում մասնակցել այդ քննությանը (ստուգարքին), ինչի մասին նա նախօրոք գրավոր տեղեկացնում է դեկանին:

52. Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում է ուսանողի ստուգման գրքույկի համարը, հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական

գնահատականը նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

53. Ամփոփված քննական տեղեկագիրը դեկանատ է ներկայացվում քննության ավարտից անմիջապես հետո:

54. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբի համար:

VII. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

55. ՎՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է հավելված 2-ում:

56. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է ,չստուգվածե, կրեդիտներ չեն հատկացվում և ստուգարքային գրքույկում նշում չի կատարվում:

57. Գնահատումը կատարվում է ըստ տվյալ դասընթացի գնահատման սահմանված չափանիշների.

18-20 միավորները համարվում են դրական գնահատական,

7 միավորները համարվում են բացասական (չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքույկում):

58. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անազնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) (տե՜ս Ակադեմիական ազնվության կարգը) այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0 (զրո):

VIII. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

59. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար դեկանատը յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (հավելված 3):

60. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

61. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

ծրագրային (գումարային) կրեդիտների (ԾԿ) քանակը

գնահատված կրեդիտների (ԳԿ) քանակը

վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ):

62. Ծրագրային (գումարային) կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

63. Գնահատված կրեդիտը (ԳԿ) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են.

ԳԿ = ∑ (Կրեդիտ)

64. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

ՎՄ = ∑ (Կրեդիտ x ԹԳ),

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 72 միավոր, ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ x 72 = 360՝ 500 հնարավորից:

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով չափված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

ՄՈԳ = ՎՄ/(∑ ԳԿ)

65. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

66. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար:

67. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները (30 կրեդիտ՝ մեկ կիսամյակի համար):

68. 30 կրեդիտ չհավաքած ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և ձեռք բերելու սահմանված կրեդիտները գործող կարգի համաձայն:

X. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

69. Դրական գնահատված դասընթացի քննության(ստուգման) կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

70. Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի՝ քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում Համալսարանի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում:

71. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած (գտնվում է 0-57 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու համաձայն գործող կարգի, ընդ որում՝ այս շրջանում ստացած դրական գնահատականներով ուսանողը չի կարող մասնակցել նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման համար անցկացվող մրցույթին:

72. Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ: Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան՝ ըստ ժամանակացույցի:

73. Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է ժամանակացույց:

74. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

XI. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

75. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է դեկանատներում և ուսումնական վարչությունում:

76. Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, դեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

77. Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 86-100 միավորներ (,գերազանցե գնահատականներ):

78. Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և Համալսարանի գիտխորհրդի նիստերում:

XIII. Կրեդիտների փոխանցումը

79. Ակադեմիական կրեդիտների կուտակումը և փոխանցումը կատարվում է համաձայն «Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կանոնակարգի»:

XIV. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

80. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, դեկանատի, ուսումնական վարչության և քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի կողմից:

81. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

82. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է դեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

83. Քննու թյան կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (դեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

84. Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ռեկտորին կամ ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին, դեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի) շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման մասին որոշումը կայացվում է Համալսարանի ղեկավարության և դեկանի կողմից:

Հավելված 1

Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության համար հատկացվող միավորները և համարժեք տոկոսները

Մասնակցության աստիճանը մասնակցության աստիճանը %	Հատկացվող միավորը	
	Դասախոսություն	Գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք
96-100	5	15
91-95	5	15
86-90	4	14
81-85	4	14
76-80	3	13
71-75	3	13
66-70	2	12
61-65	2	12
56-60	1	11
51-55	1	11
0-50	0	0

Հավելված 2

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100 -միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանց» (5)	96-100	A^+
«գերազանց» (5)	91-95	A
«գերազանց» (5)	86-90	A^-
«լավ» (4)	81-85	B^+
««լավ» (4)	76-80	B
«լավ» (4)	71-75	B^-
«բավարար» (3)	67-70	C^+
«բավարար» (3)	62-66	C
«բավարար» (3)	58-61	C^-
«անբավարար»	0-57	D
«անբավարար»	58-100	S
«անբավարար»	0-57	U

Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:

2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ ընթացքում:

3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ:

Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝

• ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,

• կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,

• կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին,

2. Ուսանողն իրավունք ունի՝

• ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ՎՊՄԻ կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

• միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),

• փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,

• հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,

• բակալավրի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու

համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է Պատմաաշխարհագրական ֆակուլտետում իրականացվող բակալավրի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ:

Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված ելքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

2. 041301.01.6 «ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ» մասնագիտության տեղեկագիրք

I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ

Պ/բ-048 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 1 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի առաջին մասի դասավանդումը նպատակ ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա V-XIX դարերի հայ ազատագրական պայքարի պատմությունը,
2. կկարողանա ներկայացնել Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
3. կկարողանա ներկայացնել հայ ազատագրական շարժման նախադրյալները, ազգային-ազատագրական շարժման գաղափարախոսության սկզբնավորումը
4. կտիրապետի հայ ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ խոր և համակողմանի գիտելիքների
5. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. V դ ազատագրական պայքարը Թեմա 2. VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը: Թեմա 3. VIII-IX դդ ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ Թեմա 4.: Հայաստանի ազատագրական ծրագրերը Թեմա 5. Հայ ժողովրդի ազատագրական որոնումները XVII դարի երկրորդ կեսին և XVIII դարի առաջին քառորդին Թեմա 6. Հովսեփ էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագիրը Թեմա 7. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դարի II կեսին Թեմա 8.. Ազատագրական պայքարը Սյունիքում և Արցախում Թեմա 9. Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին Թեմա 10. Հայ հասարակական քաղաքական հոսանքները Թեմա 11 Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումների վերելքը XIX դ. 90-ական թթ: Թեմա 12. Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը: Թեմա 13. Ֆիդայական շարժումը:. Թեմա 14. Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները:

Պ/բ-049 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 2 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության նոր շրջանի ազատագրական պայքարի պատմության, Հայոց Մեծ եղեռնի, հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. իմանա Հայոց Մեծ Եղեռնի պատմությունը, կկարողանա ներկայացնել 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը
2. կկարողանա ներկայացնել մայիսյան հերոսամարտերը և հայոց պետականության վերականգնման նախադրյալները
3. կտիրապետի արցախյան շարժման և անկախ պետականության վերականգնման պատմությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը: Թեմա 2. Հայկական հարցը 1912-1914թթ.: Թեմա 3 Հայոց Մեծ Եղեռնը: Թեմա 4. 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը: Թեմա 5 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի հանրապետության հռչակումը: Թեմա 6. Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ. Թեմա 7. Արցախյան շարժման նոր փուլը: Թեմա 8. Հայաաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը: Թեմա 9. Հայաստանի Հանրապետության խորհրդանիշները:

Ռ/Լ- Բ-001 Ռուսաց լեզու - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ձևավորել ռուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.
3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.
4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական և այլ բնույթի (գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Խաղաղության մշակույթ: ՀՀ ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: Տեսական նյութ. Հնչյունաբանություն: Ռուսաց լեզվի հնչյունական համակարգը; ռուսերենի շեշտ; բանավոր և գրավոր խոսքի հնչերանգը: *Թեմա 2.* Ռուսաց լեզուն որպես ՄԱԿ-ի աշխատանքային լեզուներից մեկը: Քերականական նյութ. Գոյականի

քերականական սեռը: Ընդհանուր քերականական սեռի բառեր: Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում: *Թեմա 3.* Մարդ: Դիմանկար: Բնավորություն: Ընտանիք: Քերականական նյութ. Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում: Գոյականների հոլովները: *Թեմա 4.* Տուն, բնակարան, քաղաք, որում ես ապրում եմ: Քերականական նյութ. Գոյականի թիվը: Եզակի թիվ, հոգնակի թիվ: Անեզական և անհոգնական գոյականներ:*Թեմա 5*. Կրթություն: Կրթության համակարգը Հայաստանում: Քերականական նյութ. Ածական անուն: Որակական, հարաբերական և ստացական ածականներ: Ածականի համեմատական աստիճանները: Ամբողջական և կրճատ ձևերը: Նրանց կիրառությունը կապակցություններում և նախադասություններում: Քերականական կառույցների կազմում: *Թեմա 6.* Երիտասարդությունը 21 դարում: Քերականական նյութ. Թվական անուն: Թվականի տեսակները, ուղղագրությունը, կապակցությունները և շարահյուսական դերը: Քերականական կառույցների կազմում:*Թեմա 7*. Աշխատանքի նշանակությունը մարդու կյանքում: Քերականական նյութ.Դերանուն: Դերանունների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Ռ/L-Բ-002 Ռուսաց լեզու - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողի մոտ ձևավորելու ռուսերեն լեզվի այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի տվյալ լեզվով հաղորդակցումը, սեփական տեսակետը արտահայտելու և երկխոսություն ծավալելու նրա ունակությունը մասնագիտական և այլ ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները.
2. կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.
3. կտիրապետի մասնագիտական տեքստի քերականական առանձնահատկություններին, կարգերին և շարահյուսական կառուցածքներին.
4. կկարողանա սեղմ ձևով ներկայացնել այս կամ այն մասնագիտական տեքստը, առանձնացնել նրանում պարունակվող հիմնական միտքը, նշել առանցքային բառերը (եզրույթները), ընդգծել տվյալ հոդվածում պարունակվող գիտական նորույթը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում: Թեմա 2. Մշակույթ և արվեստ: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում: Թեմա 3. Առողջություն: Հանգիստ: Սպորտ: Ժամանց: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում: Թեմա 4. Բնություն: Բնապահպանություն: Էկոլոգիա: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Ժամանակի պարագա և տեղի պարագա: Կառավարման սկզբունքով կառուցված պարագայական կապակցություններ: Քերականական կառույցների կազմում: Թեմա 5. ԶԼՄ-ներ և դրանց դերը ռուսաց լեզվի ուսուցման գործում: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Թեմա 6. Հայրենիք: Մեր հանրապետությունը: Կենսածևը Հայաստանում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Կետադրություն:

Հլ/բ-046 Հայոց լեզու-1 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (8 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է հայեցի դաստիարակության խնդիրների լուծումը, ինչպես նաև ապագա մասնագետի գրավոր և բանավոր կիրթ խոսք մշակելու, ապագա ուսուցչի, գիտնական-հետազոտողի մոտ գործնական, գիտական ոճերին ծանոթացմամբ և կիրառական հմտությունների ձեռք բերման անհրաժեշտությամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ժամանակակից հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, քերականական կանոնները, համակարգերի և ենթահամակարգերի հարաբերակցությունը,
2. կկարողանա գործնականում կիրառել ժամանակակից հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, քերականական կանոնները,
3. կտիրապետի ՀՀ պետական լեզվի գործառույթների, կիրառական առանձնահատկությունների նորմերին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայերենը որպես հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի լեզու: Թեմա 2. Արևելահայերեն, արևմտահայերեն, բարբառներ. ընդհանուր գաղափար: Թեմա 3. Հայերենագիտություն և հայագիտություն: Հայագիտական կենտրոններ: Թեմա 4. Հայերենի հնչյունական համակարգը. ձայնավորներ և երկհնչյուններ, դրանց ուղղագրությունը և ուղղախոսությունը: Թեմա 5. Հայերենի հնչյունական համակարգը. բաղաձայններ, դրանց ուղղագրությունը և ուղղախոսությունը: Թեմա 6. Բառագիտություն. բառապաշար և բառակազմություն: Բասռապաշարի հարստացում. ստուգաբանական և բառակազմական վերլուծությունն իբրև բառապաշարի հարստացման միջոց: Թեմա 7. Գործնական գրություններ: Թեմա 8. Մասնագիտական տերմինաբանություն: Թեմա 9. Խոսքի մասեր: Հայերենի ձևաբանական նորմայի առանձնահատկությունները: Բառապաշարի հարստացումը ձևաբանությունն ուսումնասիրելիս: Թեմա 10. Շարահյուսական կապակցման եղանակներ և միջոցներ: Բառակապակցություն և նախադասություն: Կիրառական հմտություններ: Կապակցված խոսքի մշակումը և կատարելագործումը նախադասության ուսուցանման միջոցով: Թեմա 11. Կետադրություն: Կիրառական հմտություններ: Թեմա 12. Ամփոփում: Հայերեն բանավոր և գրավոր խոսքի առանձնահատկությունները, տարածված սխալների բնույթը, դրանց վերացմանն ուղղված գործնական աշխատանք գրավոր տեքստի և նրա բանավոր վերարտադրման հմտությունների ամրապնդման նպատակով:

Գ/բ-133 Հայոց լեզու և գրականություն-2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (8 դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Ուսանողներին զինել հայ գրականության պատմությանը վերաբերող գիտելիքներով՝ շեշտը դնելով գրապատմական շրջափուլերի առանցքային հեղինակների և գործերի վրա: Սովորեցնել բնագրի վերլուծություն կատարել, մասնակցել քննարկում-բանավեճերի, անգիր հատվածներ հանձնարարել չափածո գրական գործերից: Գրականության զարգացման պատմության մասին ընդհանուր պատկերացում ձևավորել՝ առնչակից տեսական հարցերի պարզաբանումներն ամուր հիմքերի վրա դնելով, ինչպես որոշ գրական ուղղություններ և մեթոդներ, գրական ժանրեր, պատկերավորման միջոցներ, կրկնության շարահյուսական ֆիգուրներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ գեղարվեստական երկերը,

2. կկարողանա անգիր հատվածներ ասել պոեզիայից,
3. զանազանել գրական մեթոդների և ուղղությունների տարբերակիչ սկզբունքները, ժանրային կառուցվածքները,
4. գրական գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր կարծիք հայտնել
5. կտիրապետի գրական-գեղարվեստական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարման մասնակցելու կանոններին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բանահյուսության գեղարվեստա-ճանաչողական գործառույթը: Գրերի գյուտի պատմամշակութային արժեքը, 5-րդ դարի հայ գրականության ընդհանուր նկարագիր: Թեմա 2. «Սասնա ծռեր» էպոսը: Թեմա 3. Գրիգոր Նարեկացի, «Մատյան ողբերգության», Ֆրիկ, քնարերգությունը: Թեմա 4. Միջնադարյան տաղերգություն, հայրեններ: Թեմա 5. Աբովյանը և լուսավորական շարժումը: Թեմա 6. Հ. Պարոնյանի ստեղծագործությունը: Երգիծանքը: Թեմա 7. Ռոմանտիզմը որպես գրական մեթոդ: Րաֆֆու «Սամվել» վեպը: Թեմա 8. Գր. Զոհրապը և հայ նորավիպագրությունը: Թեմա 9. Շիրվանզադեն և հայ դասական ռեալիզմը: Թեմա 10. Հ. Թումանյան: Թեմա 11. Ավ . Իսահակյան: Թեմա 12. Վ. Տերյանի քնարերգությունը: Թեմա 13 Ե. Չարենցի պոեզիան: Թեմա 14. Ուրվագիծ արևմտահայ պոեզիայի /Դուրյան, Մեծարենց, Վարուժան, Թեքեյան/: Թեմա 15. Սփյուռք - «Կարոտի» և «Նահանջի» գրականության ուրվագիծ / Համաստեղ, Մնձուրի, Շ. Շահնուր/: Թեմա 16. Ավանդույթ և նորարարություն, համառոտ ակնարկ / Հ. Սահյան, Պ. Սևակ, Հր. Մաթևոսյան /:

Փ/բ-001 Փիլիսոփայության հիմնահարցեր (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ սեմինար)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին գիտելիքներ տալ աշխարհայացքի, նրա տարատեսակների և ձևերի մասին, բացահայտել իրականության սկզբնապատճառը, զարգացման օրենքներն ու օրինաչափությունները, մեկնաբանել շարժման մեխանիզմը, ձևերը և դրանց դերը զարգացման գործընթացում: Ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև հասարակության, նրա առանձնահատկությունների և գործառույթների մասին: ր:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի փիլիսոփայության հետազոտության մեթոդներին,
2. կկարողանա ըմբռնել բնության և հասարակական օրենքների բնույթը,

3. կկարողանա տարբերակել փիլիսոփայական տարբեր ուղղությունների առանձնահատկությունները,
4. որպես մեթոդաբանություն փիլիսոփայությունը կկիրառի այլ գիտությունների ուսումնառության ընթացքում:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն: Թեմա-2 Փիլիսոփայության զարգացման պատմական փուլերը: Թեմա-3 Մատերիա և կեցություն: Թեմա-4 Հոգևորի պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ: Թեմա-5 Զարգացման հիմնախնդիրը: Թեմա-6 Իմացության տեսություն: Թեմա-7 Գիտական իմացության յուրահատկությունը: Թեմա-8 Սոցիալական փիլիսոփայություն: Թեմա-9 Հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը: Թեմա-10 Հասարակության քաղաքական համակարգը: Թեմա-11 Մարդու հիմնախնդի-րը փիլիսոփայության մեջ: Թեմա-12 Հասարակական գիտակցություն: Թեմա-13 Արժեքաբանության փիլիսոփայություն:

ՖԴԱԻՀ/բ-045 Մարմնակրթություն- (1-4-րդ կիսամյակներ)[5]

Բուհական բաղադրիչ

Տ/բ-015 Տնտեսագիտության ուսմունքների պատմություն – (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (20 դասախոսություն, 16 գործնական)

4-րդ կիսամյակ՝ ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողներին նախնական գիտելիքներ հաղորդել տնտեսական մտքի զարգացման, դրա փուլերի, տնտեսագիտական տարբեր ուղղությունների և դպրոցների առաջացման ու դրանց առաջ քաշած տեսական դրույթների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ տնտեսագիտական տարբեր ուղղությունների և դպրոցների վերաբերյալ
2. կիմանա այս կամ այն տնտեսական երևույթների վերաբերյալ տարբեր տնտեսագիտական ուղղությունների և դպրոցների ներկայացուցիչների հայացքները
3. կկարողանա յուրացված գիտելիքներն օգտագործել տնտեսագիտական այլ առարկաների ուսումնասիրման ժամանակ

Բովանդակությունը

[5] Դասընթացի համար կրեդիտներ չեն սահմանվում:

Թեմա 1. Տնտեսագիտության ուսմունքների պատմություն առարկան: Թեմա 2 Հին աշխարհի և միջնադարի տնտեսագիտական ուսմունքները: Թեմա 3. Մերկանտիլիզմ և ֆիզիոկրատիզմ: Թեմա 4. Դասական քաղաքատնտեսության ծագումը: Թեմա 5 Ադամ Սմիթի և Դավիդ Ռիկարդոյի տնտեսագիտական ուսմունքները: Թեմա 6. Մարքսյան տնտեսագիտան ուսմունք: Թեմա 7. Քեմբրիջյան և ամերիկյան տնտեսագիտական դպրոցները: Թեմա 8. Քեյնսականություն: Թեմա 9 Հետքեյնսյան մակրոտնտեսագիտություն: Թեմա 10. Մոնետարիզմ:

Կամընտրական դասընթացներ

Օլ/բ-017 Օտար լեզու (Անգլերեն) -1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիարստացնի ակտիվ և ներզոր բառապաշարը.
2. կսովորի անգլերեն լեզվի քերականության հատուկ բարդություն ունեցող երևույթները.
3. ձեռք կբերի անգլերեն լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Արտասանություն, ուղղախոսություն. անգլերեն լեզվի հնչյունական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը, հնչյունների և հնչույթների արտասանական առանձնահատկությունները, նախադասության հնչերանգը: *Թեմա 2.* Բառապաշար, բառակազմություն. հիմնական բառակազմական միջոցներ (ածանցում, բառաբարդում, փոխակարգում): *Թեմա 3.* Քերականություն. խոսքի մասերի քերականական կարգերը, նախադասության շարադասությունը (ուղիղ և շրջուն): *Թեմա 4.* Առաջարկվող թեմաներ. ընտանիք, ընտանեկան հարաբերություններ և ավանդույթներ, իմ հետաքրքրութ-յունները, ճանապարհոր-դություն, երազանքներ, իմ ապագա մասնագիտությունը, շրջակա միջավայր և նրա պահպանումը և այլն:

Օլ/բ-018 Օտար լեզու (Անգլերեն) - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա համակարգել նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.
2. կունենա օտար լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ.
3. կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ուղղախոսություն, ուղղագրություն. անգլերենի արտասանական առանձնահատկությունները, տարբեր տիպի նախադասությունների հնչերանգն ու խոսքի առոգանությունը, ուղղագրական հիմնական կանոնները: Թեմա 2. Բառապաշար, բառակազմություն. վերարտադրողական և ընկալողական բառապաշարի ընդլայնում: Թեմա 3. Քերականություն. նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութի (անվանողական և բայական կարգերի) համակարգում հաղորդակցական սկզբունքի հիման վրա: Թեմա 4. Հանրամշակութային գիտելիքներ անգլախոս երկրների մշակույթի և լեզվակիր ժողովուրդների հասարակական կյանքի մասին:

Օլ/բ-019 Օտար լեզու (Անգլերեն) - 3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել հիմնարար գիտելիքներովանգլերեն լեզվի քերականության ձևաբանության և շարահյուսության բաժինների և բանավոր խոսքի հիմունքների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա համակարգել քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.
2. կունենա օտար լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ.
3. կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:

Բովանդակությունը

Թեմա 1 – Մակբայների համեմատության աստիճանը, Ածականների համեմատության աստիճանը: Թեմա 2 - Անգլերեն լեզվի ժամանակաձևերի ուսումնասիրություն, Ներկա և անցյալ վաղակատար ժամանակաձևեր: Թեմա 3 - Միացյալ թագավորություն, աշխարհագրական բառապաշար, լրացուցիչ տեղեկություններ Մեծ Բրիտանիայի Միացյալ Թագավորության մասին: Թեմա 4 - Յոդերի կիրառությունը հատուկ անունների հետ, գոյականական ածանցներ:

Օլ/բ- 005 Օտար լեզու (Գերմաներեն) – 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ համակարգել դպրոցում ձեռք բերած գիտելիքները գերմաներեն ձևաբանության և քերականության բնագավառներում, ինչպես նաև ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այդ բառապաշարը համապատասխան երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրության նպատակով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջորդ ավարտին ուսանողը.

1. գործնականում կկիրառի գերմաներենի ձևաբանական և քերականական այն կառույցները, որոնք ուսումնասիրվում են այս փուլում
2. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարին

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Եղանակավորող բայեր, սուբյեկտային և օբյեկտային բայեր: Թեմա 2. Ածական անուն. Թեմա 3. Յոմանիշ և հականիշ բայեր: Ամենատարածված ասացվածքները գերմաներեն և հայերեն լեզուներով: Բառի բազմիմաստությունը. Թեմա 4. Ազատ թեմաների ինքնուրույն կազմում “Այսօր իմ ծննդյան օրն է”, “Իմ մասնագիտությունը”, “Գերմանիայի քաղաքները”, մի շարք բանաստեղծություններ Յ. Յայների, Վ. Գյոթերի ստեղծագործություններից:

Օլ/բ 007 Օտար լեզու (Գերմաներեն) – 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ուսանողների գիտելիքները բակալավրիատի ընդհանուր կրթական մակարդակով և ուսանողների բառապաշարային և քերականական

գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ կարողանան արտահայտել իրենց մտքերը, առօրյա խոսակցական թեմաներով, ինչպես նաև կատարեն ազատ թարգմանություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա ունկնդրելով ճիշտ հասկանալ բանավոր խոսքը
2. կկարողանա գրել փոխադրություն
3. կկատարի համապատասխան թարգմանություն գերմաներեն լեզվից մայրենի և հակառակը:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Գոյականների հոլովման համակարգը և հոլովների կիրառական նշանակությունը: Թեմա 2. Բայերի ձևաբանական և իմաստաքերականական դասակարգումը: Թեմա 3. Թեմատիկ բառապաշարը ընդգրկում է “Ես ուսանող եմ”, “Սուրճի սեղանի շուրջը” (վարվելաձևը սեղանի շուրջը), “Գրադարանում”, “Տարվա եղանակները”, “Իմ սիրելի գրողը”, “Հայաստանի պատմությունից”, “Գնումներ խանութում”, “Ընկերական շրջապատում” և այլն:

Օլ/բ 009 Օտար լեզու (Գերմաներեն) – 3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Զարգացնել ուսանողների գիտելիքները լեզվի կառուցվաքի, առանձնահատկությունների, խոսքամասային ձևերի մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա կառուցել հստակ ու սահուն խոսք՝ ճիշտ կիրառելով գերմաներեն լեզվի ժամանակաձևերը
2. կկարողանա գրել շարադրություն
3. կկատարի համեմատաբար բարդ թարգմանություններ գերմաներեն լեզվից մայրենի և հակառակը:

Բովանդակություն

Թեմա 1- Շեշտադրություն, ուղղագրություն, բառեր և քերականություն: Թեմա2- Հոդը, գործածությունը, բայ, հրամայական եղանակ, բառեր, շարադասություն: Թեմա 3- Ֆոնետիկական վարժություններ, օժանդակ բայերի գործածությունը որպես ինքնուրույն բայեր, հարցական նախադաս. շարադասությունը, վարժություններ և տեքստ: Թեմա 4 -

Ընթերցանության օրենքները, գոյական հոլովումը, դերանուն, բառակազմություն, արտասանություն, բառապաշարի ուսուցում: Գրավոր և բանավոր վարժություններ:

Օլ/ք 004 Օտար լեզու (Ֆրանսերեն) 1 - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ - (64 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր և գրավոր խոսքի ունակություններ, ուղղախոսական-ուղղագրական հմտություններ, տեքստի հետ ինքնուրույն աշխատելու և հաղորդակցվելու կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ճիշտ արտաբերել ֆրանսերենի հնչյունները, ընդհանուր պատկերացում կունենա ֆրանսերենի ուղղախոսական նորմերի մասին,
2. կկարողանա ճիշտ հնչերանգով ձևակերպել հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները. դադար, շեշտ, հիմնական հնչերանգ, մեղեդային եզրափակում, տեմպ,
3. կկարողանա ընթերցել ադապտացված տեքստեր, հաղորդակցվել ֆրանսերենով:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ֆրանսերենի հնչյունական համակարգը: Ուղղախոսական-ուղղագրական առանձնահատկությունները: *Թեմա 2.* Ֆրանսերենի քերականության ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական առանձնահատկությունները: *Թեմա 3.* Յոդերի տեսակները և դրանց գործածության առանձնահատկությունները: *Թեմա 4.* Գոյականի քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: Իգական սեռի և հոգնակի թվի կազմությունը: *Թեմա 5* Թվական անուն: *Թեմա 6.* Յարցական ու ժխտական նախադասությունների կազմությունը: *Թեմա 7* Ֆրանսերենի առավել գործածական նախդիրներն ու շաղկապները:

Օլ/ք 006 Օտար լեզու (Ֆրանսերեն) 2 - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ - (64 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերեն լեզվի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման

հիման վրա ձևավորել խոսքային պարզ հմտություններ, գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ճիշտ արտասանությամբ ձևակերպել նախադասությունը,
2. կկարողանա լսելով հասկանալ և վերաշարադրել տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը,
3. կկարողանա զրույց վարել անցած թեմաներով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի պարզ ժամանակաձևերը: *Թեմա 2.* 3-րդ խմբի հիմնական անկանոն բայերը: *Թեմա 3.* Հրամայական եղանակի կազմությունը: *Թեմա 4.* Դերանվանական բայեր: *Թեմա 5.* Ածական անուն, համեմատության աստիճանների կազմությունը: *Թեմա 6.* Դերանվանական ածականներ /ստացական, ցուցական, անորոշ *Թեմա 7.* Ֆրանսերենի բառակազմական միջոցները: Գործածական նախածանցներն ու վերջածանցները:

Օլ/բ 008 Օտար լեզու (Ֆրանսերեն) 3 - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ - (64 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ ֆրանսերենի բառապաշարի և քերականության վերաբերյալ ունեցած գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, ընկալել, վերարտադրել և թարգմանել ընդհանուր հաղորդակցական նշանակության տեքստեր,
2. կկարողանա ֆրանսերեն լեզվով հաղորդակցվելառօրյա թեմաների շուրջ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի հիմնական բաղադրյալ ժամանակաձևերի կազմությունն ու գործածությունը: *Թեմա 2.* Ժամանակների համաձայնեցումը: *Թեմա 3.:* Անդեմ բայեր ու արտահայտություններ: *Թեմա 4.* Դերանունների հիմնական տեսակները (ստացական, ցուցական, անորոշ, հարաբերական), դրանց քերականական կարգերի բնութագիրը: *Թեմա 5*. Մակբայների տեսակներն ու քերականական կարգերը:

Ընտրովի առարկա-1

Փ/բ-003 Իրավագիտություն - 2 կրեդիտ

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել գիտելիքներով իրավունքի, հատկապես մարդու իրավունքների, դրանց ներպետական և միջազգային պաշտպանության վերաբերյալ: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական,իրավագիտական գիտելիքները: Ուսանողներին ծանոթացնել ՀՀ օրենսդրության հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. պետք է տիրապետի դասընթացի թեմաներին
2. կարողանա ճիշտ գնահատել մարդու՝ որպես ժամանակակից իրավական պետություններում հռչակված բարձրագույն արժեքի դերն ու տեղը պետական կառույցների համակարգում,
3. ճիշտ պատկերացում կկազմի քաղաքական իշխանության վերաբերյալ, կծանոթանա իրավունքի համակարգում ընդգրկված ճյուղերի հետ:
4. կկարողանա որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Պետության և իրավունքի առաջացումը: Թեմա 2. Պետության էությունը, գործառույթները և ձևերը: Թեմա 3. Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում: Թեմա 4. Սոցիալական նորմերի հասկացությունը և տեսակները: Թեմա 5. Իրավունքը և իրավագիտակցությունը: Թեմա 6. Օրինականությունը և իրավակարգը: Թեմա 7. Իրավունքի համակարգը: Թեմա 8. Իրավական պետություն: Թեմա 9. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 10. Սահմանադրական կարգ հասկացությունը:

Փ/բ-006 Քաղաքագիտություն - 2 կրեդիտ

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել գիտելիքներով քաղաքականության և նրա խնդիրների մասին: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքների պաշարը: Գաղափար տալ հասարակության քաղաքական գործունեության, օրենքների և օրինաչափությունների մասին: Օգնել ուսանողներին՝ տեսական գիտելիքները

օգտագործել գործնականում: Հիմք ստեղծել հասարակական մյուս գիտությունների հետագա ուսումնասիրության համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
2. կտիրապետի քաղաքագիտության հետազոտության մեթոդներին,
3. կկարողանա ըմբռնել հասարակական քաղաքական համակարգի բնույթը,
4. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ,
5. կկարողանա տարբերակել քաղաքագիտական տարբեր ուսմունքների առանձնահատկությունները:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները: <u>Թեմա 2.</u> Քաղաքականության սուբյեկտի էությունը և ձևերը: <u>Թեմա 3.</u> Հասարակության իրավաքաղաքական համակարգը, նրա տիպերը: <u>Թեմա 4</u>. Պետություն, նրա տիպերը և ձևերը: <u>Թեմա 5</u>. Քաղաքական իշխանություն: <u>Թեմա 6.</u> Հասարակական - քաղաքական կազմակերպություններ: <u>Թեմա 7.</u> Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգ: <u>Թեմա 8.</u> Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: <u>Թեմա 9.</u> Քաղաքական մշակույթ, ձևերը և ֆունկցիաները: <u>Թեմա 10.</u> Մարդու դերը քաղաքականության մեջ:

<u>*Ընտրովի առարկա-2*</u>

<u>**Փ-բ-002 Մշակութաբանություն - (2 կրեդիտ)**</u>

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդակից դարձնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման ընթացքին և առանձին իրողություններին, ներկայացնել համաշխարհային մշակույթի պատմությունը և վերջինիս համատեքստում հայ ազգային մշակույթի զարգացման առանձնահատկությունները, ուսանողին զինել համապատասխան մեթոդիկայով՝ ճանաչելու, վերլուծելու և գնահատելու մշակութային առանձին երևույթներ, օգնել մշակելու գնահատման ազգային, անհատական և համամարդկային չափանիշներ, ինչպես նաև դրսևորել ինքնուրույն մոտեցումներ մշակույթի և նրա առանձին դրսևորումների նկատմամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մշակույթի բնորոշումը, ծագումը, զարգացման օրինաչափությունները, նյութական և հոգևոր մշակույթների առանձնահատկությունները, մշակույթի նեղ և լայն առումները,
2. կկարողանա ինքնուրույն տարբերակել հոգևոր և նյութական մշակույթները, նկատել նրանց փոխադարձ անցումները և տարրերի փոխներթափանցումները,
3. կկարողանա ընտրել մշակութային իրողությունների գնահատման չափանիշները ճանաչել մշակույթի զարգացման օրինաչափությունները
4. կկարողանա մշակույթի առանձին դրսևորումները պատկերացնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման համատեքստում
5. կտիրապետի մշակութաբանության հետազոտական-վերլուծական հինգ մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մշակութաբանության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրության շրջանակները: Թեմա 2. Մշակույթի բնորոշումը: Թեմա 3. Մշակույթի գործառույթները: Թեմա 4. Մշակույթի լեզուն և կառուցվածքը: Ազգային և համամարդկային մշակույթ: Թեմա 5. Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: Թեմա 6. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Թեմա 7. Բնություն և մշակույթ: Թեմա 8. Հասարակություն և մշակույթ: Թեմա 9. Քաղաքակրթություն և մշակույթ: Արդի տեսությունները:

Տ/Բ-051 Հայ. պատմական և ճարտարապետական հուշարձաններ-2կրեդիտ

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի դասավանդման նպատակն է համակարգված ձևով ուսանողներին ներկայացնել հայ ժողովրդի հանճարով ստեղծված պատմա-մշակութային կոթողները, լուսաբանել նյութական մշակույթի այդ բնագավառի կազմավորումն ու զարգացումը, օրինաչափություններն ու առանձնահատկությունները, ինչպես նաև բնապատմական ու պատմա-մշակութային այն պայմանները, որոնք նպաստել կամ խոչընդոտել են այս ոլորտի զարգացմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա Հայաստանի պատմական հուշարձանների պատմությունը, դրանց ուսումնասիրման խնդիրները, նպատակները, տեսակները, պատկերացում ունենա դրանցից յուրաքանչյուրի մասին,
2. կկարողանա գնահատել Հայաստանի պատմական հուշարձանների դերակատարումը համաշխարհային պատմական գործընթացում, բացահայտել Հայաստանի

պատմական հուշարձանների հիմնական սկզբունքներն ու բովանդակությունը, վերլուծել Հայաստանի պատմական հուշարձանները դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում ձեռք բերած հաջողությունները և թերությունները, կատարել հետևություններ,

3. կտիրապետի Հայաստանի պատմական հուշարձանների հիմնական խնդիրների, հասկացությունները, բնույթը, առարկան, ուսումնասիրման մեթոդներն ու հնարները, ուսումնասիրման առանձնահատկությունների վերաբերյալ համակողմանի գիտելիքների:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայաստանի պատմա-մշակութային հուշարձանները վաղ միջնադարում (IV-VIIIդդ.): Թեմա 2. Հայաստանի պատմա-մշակութային հուշարձանները զարգացած միջնադարում: Թեմա 3. Հայաստանի պատմա-մշակութային հուշարձանները ուշ միջնադարում (XV-XVIIIդդ.): Թեմա 4. Հայաստանի պատմա-մշակութային հուշարձանները XIXդ. և XXդ. սկզբին: Թեմա 5. Պատմա-մշակութային հուշարձանները Խորհրդային Հայաստանում:

Ընտրովի առարկա-3

Հ/բ-058 Սոցոլոգիա - 2կրեդիտ

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել սոցիոլոգիայի պատմական անհրաժեշտության, հասարակության ուսումնասիրության համար ունեցած դերի, սոցիոլոգիական աշխարհայացքի բազմազանության և բազմաձևության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հասարակությունն իբրև համակարգ, դրա հիմնական տարրերը, դրանց միջև փոխկախվածության գործընթացները և վերահսկողության մեխանիզմները,
2. կկարողանա նախագծել սոցիալական որևէ երևույթի ուսումնասիրմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտության ծրագիր,
3. կտիրապետի սոցիոլոգիական հետազոտության մշակման հիմնական ձևերին, մեթոդներին, գործիքներին, վերլուծության եղանակներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սոցիոլոգիան իբրև գիտություն: Թեմա 2. Սոցիոլոգիական հետազոտություն:

Թեմա 3. Հասարակություն: Թեմա 4. Մշակույթ: Թեմա 5. Սոցիալականացում: Թեմա 6 Շեղվող վարք: Թեմա 7. Հասարակության սոցիալական կառուցվածքը: Թեմա 8. Սոցիալական ստրատիֆիկացիա: Թեմա 9. Գլոբալացում:

Հ/բ - Տնտեսական սոցիոլոգիա - 2կրեդիտ

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)
6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել լոկալ և գլոբալ տնտեսական համակարգերում տեղի ունեցող գործընթացների և դրանց սոցիոլոգիական՝ հնարավոր չափելիության վերաբերյալ: Ձևավորել տնտեսական համակարգն ուսումնասիրելու համար համապատասխան պրակտիկ սոցիոլոգիական գիտելիքներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա տնտեսական սոցիոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, տեսությունները, պատկերացնի էմպիրիկ դաշտը,
2. կարողանա իրականյացնել տնտեսական գորրծընթացների ուսումնասիրմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտություն: Ձևավորել և վերլուծել տնտեսական տվյալները: Ինքնուրույն մշակել վերլուծական աշխատանքներ տնտեսական սոցիոլոգիայի ոլորտում,
3. Տնտեսական սոցիոլոգիայի հետազոտման հիմնական մեթոդներին, գործիքների մշակման ձևերին, վերլուծության հիմնական եղանակներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Տնտեսական սոցիոլոգիայի տեղը հասարակագիտական առարկաների շարքում: Թեմա 2.Ժամանակակից տնտեսական սոցիոլոգիայի հիմնական հասկացությունները: Թեմա3. Տնտեսական մշակույթ. էությունը և ֆունկցիաները: Թեմա 4. Հասարակության սոցիալական կառուցվածքի ուսումնասիրության սոցիալ-տնտեսական մոտեցման առանձնահատկությունները: Թեմա 5. Տնտեսական համակարգում առկա գաղափարա-խոսությունները: Թեմա 6. Շուկան անցումային տնտեսություններում: Թեմա 7. Սոցիալ-տնտեսական ստրատիֆիկացիա: Թեմա 8. Ձեռներեցությունը որպես սոցիալական գործառույթ: Թեմա9. Տնտեսական սոցիոլոգիային առնչվող էմպիրիկ հետազո-տությունները:

II. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ

Մթ/բ -082 Բարձրագույն մաթեմատիկա-1 (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3.5 ժամ (34 ժամ դասախոսություն, 32 ժ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տեսական գիտելիքներ տալ վերլուծական երկրաչափության և գծային հանրահաշվի վերաբերյալ, զարգացնել գործնական հմտություն օբյեկտների հետ գործողություններ կատարելու համար՝ ծանոթացնելով մաթեմատիկական այն մեթոդներին, որոնք կարող են կիրառվել տնտեսական որոշ խնդիրների լուծման մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա վերլուծական երկրաչափության և գծային հանրահաշվի հիմունքները,
2. կկարողանա ստացած գիտելիքները կիրառել հաջորդ դասընթացները յուրացնելիս:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Վերլուծական երկրաչափությունը հարթության վրա: Թեմա-2 Վերլուծական երկրաչափությունը հարթության վրա: Թեմա-3 Վերլուծական երկրաչափությունը տարածության մեջ: Թեմա-4 Գծային հանրահաշվի տարրերը:

Մթ/բ 083 Բարձրագույն մաթեմատիկա-2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24ժ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տալ մաթեմատիկական անալիզի տեսական գիտելիքներ, զարգացնել գործնական հմտություններ, ինչպես նաև մաթեմատիկական մեթոդների այն անհրաժեշտ պաշարը, որը հիմք կհանդիսանա բաժնում դասավանդվող այլ մասնագիտական դասընթացները հաջողությամբ յուրացնելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա յուրաքանչյուր տնտեսական երևույթի տակ տեսնել դրա մաթեմատիկական մոդելը,
2. կկարողանա կատարել որոշ մաթեմատիկական եզրակացությունների տնտեսագիտական մեկնաբանություն:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Հաջորդականությունը, նրա սահմանը: Ֆունկցիայի սահմանը: Անընդհատություն: Թեմա-2 Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի դիֆերենցիալ և ինտեգրալ հաշիվ: Թեմա-3 Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի ինտեգրալ հաշիվ:

Մթ/բ 084 Բարձրագույն մաթեմատիկա-3 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տալ հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության տարրերի վերաբերյալ տեսական գիտելիքներ, զարգացնել գործնական հմտություններ, ինչպես նաև մաթեմատիկական մեթոդների այն անհրաժեշտ պաշարը, որը հիմք կհանդիսանա բաժնում դասավանդվող այլ մասնագիտական դասընթացները հաջողությամբ յուրացնելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա յուրաքանչյուր տնտեսական երևույթի տակ տեսնել դրա մաթեմատիկական մոդելը,
2. կկարողանա կատարել որոշ մաթեմատիկական եզրակացությունների տնտեսագիտական մեկնաբանություն:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Մի քանի փոփոխականի ֆունկցիայի դիֆերենցիալ և ինտեգրալ հաշիվ: Թեմա 2 Շարքեր: Թեմա 3 Դիֆերենցիալ հավասարումներ:

ԻՏՄՄ/բ-053 Ինֆորմատիկա-1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ լաբորատոր)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով ինֆորմատիկայի հիմունքների, այլ գիտությունների հետ նրա կապերի ու տնտեսագիտական ինֆորմացայի մշակման բնագավառներում նրա կիրառության ուղիների վերաբերյալ, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական ու պրակտիկ գիտելիքները ԷՀՄ ու ինֆորմատիկայի վերաբերյալ, ուսանողներին գաղափար տալ ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների, ինֆորմատիկայի, ԷՀՄ-երի ու նրանց աշխատանքի սկզբունքների ու մարդու հասարակական գործունեության տարբեր, առաջին հերթին

տնտեսագիտության ու կառավարման բնագավառներում նրանց կիրառության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պիտի.

1. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս ու տնտեսագիտական մոդելներ կառուցելիս, կատարել ինֆորմացիայի տեսակավորում, կազմել տարբեր խնդիրների լուծման ալգորիթմների բլոկ-սխեմաներ, կազմել և աշխատեցնել ծրագրեր VBasic ծրագրավորման լեզվով,
2. տիրապետի ինֆորմատիկայի ու հաշվողական տեխնիկայի օգտագործմամբ տնտեսագիտության ու կառավարման բնագավառներում հետազոտություններ կատարելու մեթոդներին, VBasic ծրագրավորման լեզվին,
3. կարողանա ԷՀՄ-երի վրա կատարել ինֆորմացիայի և ինֆորմացիոն համակարգերի մշակման, տարբեր տնտեսագիտական պրոցեսների մոդելավորման ու հաշվողական բնույթի տարբեր պրոցեսներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Ինֆորմատիկա առարկան և նրա դերը ժամանակակից կյանքում: Հիմնական գաղափարներ: Ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները ու նրանց կիրառությունը տնտեսագիտության(բիզնես, բանկային գործ, մարկետինգ և այլն) մեջ: Թեմա-2 Գաղափար ինֆորմացիայի մասին, նրա չափումը, մշակումը, կոդավորումը և տեսակավորումը: Թեմա-3 Տվյալների կազմակերպումը և մշակումը: Տվյալների տիպերը: Տվյալների մոդելներ՝ ռելյացիոն, հիերարխիկ, ցանցային: Թեմա 4 ալգորիթմի գաղափարը, նրա հատկություններն ու տեսակներն ըստ իրենց ներքին կառուցվածքի: Թեմա 5 Ալգորիթմների տրման եղանակները: Բլոկ սխեմաներ և կառուցվածքայնացված գրելաձևեր: Ռեկուրսիվ և իտերացիոն ալգորիթմներ: Ալգորիթմների կիրառությունը տնտեսագիտական պրոցեսներ մոդելավորելիս: Օրինակներ: Թեմա 6 Էլեկտրոնային Հաշվիչ մեքենաներ, նրանց ճարտարապետությունն ու աշխատանքի սկզբունքները: Թեմա 7 ԷՀՄ-ի կառուցվածքը և կառուցվածքային սխեման, հիմնական հարմարանքերն(Պրոցեսոր, Հիշողություն, Մուտքի-ելքի հարմարանքներ) ու աշխատանքի սկզբունքները: Թեմա 8 ԷՀՄ-երի Ծրագրային ապահովում: Համակարգային և Կիրառական ծրագրային ապահովում: Ծրագրավորման ավտոմատացման միջոցներ: Գաղափար ծրագրավորման լեզուների մասին: Թեմա 9: Visual Basic ծրագրավորման լեզու: Մակրոսների նախագծում:

ԻՏՄՄ/բ-054 Ինֆորմատիկա- 2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ լաբորատոր)

2-րդ կիսամյակ՝ ստուգարք

Նպատակը.

Ծանոթացնել ուսանողներին համակարգչի կառուցվածքի, ծրագրային ապահովման հետ: Սովորեցնել աշխատել MS Windows օպերացիոն համակարգի միջավայրում, մուտքագրել և խմբագրել տեքստեր, աշխատել աղյուսակների հետ: Կատարել տվյալների տեսակավորում և զտում MS Excel –ում, կառուցել դիագրամներ, տնտեսագիտական խնդիրները լուծել Solver-ի միջոցով, ստեղծել տվյալների բազաներ MS Access-ում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պիտի.

1. կարողանա աշխատել տեքստային խմբագրի միջավայրում,մուտքագրել և խմբագրել տեքստեր, աշխատել աղյուսակների, խորագրերի, հղումների հետ, կազմել բովանդակություն, կատարել տվյալների տեսակավորում և ֆիլտրում, կառուցել դիագրամաներ և գրաֆիկներ, ստեղծել և աշխատացնել մակրոսներ, տնտեսագիտական խնդիրները լուծելSolver-ի միջոցով, ստեղծել տվյալների բազաներ MS Access-ում,
2. տիրապետի Windows միջավայրում աշխատանքի սկզբունքներին, MS Office ծրագրային փաթեթին, Solver-ի հետ աշխատելու սկզբունքներին,
3. կարողանան ԷՀՄ-երի վրա կատարել տարբեր տնտեսագիտական պրոցեսների մոդելավորման ու հաշվողական բնույթի տարբեր պրոցեսներ:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1</u> Գաղափար Windows օպերացիոն համակարգի մասին: Նրա հիմնական ֆունկցիաներն ու կիրառությունը ծրագրերի ու ֆայլերի հետ աշխատանքի ժամանակ: <u>Թեմա 2</u> MS Word խմբագիր ծրագրի հիմնական ֆունկցիաները: Տեքստերի խմբագրումն ու ձևավորումը: WordArt համակարգը ու նրա կիրառությունը տեքստերի հետ աշխատանքի ժամանակ: Աղյուսակների հետ աշխատանքը MS Word փաթեթում: <u>Թեմա 3</u> Հղումներ,ծանոթագրություններ, բովանդակություն, խորագրեր <u>Թեմա 4</u> MS Excel էլեկտրոնային աղյուսակի հիմնական ֆունկցիաները: Բջջի, թերթի, միջակայքի գաղափարները ու նրանց օգտագործումը: Տվյալների տեսակավորումն ու զտումը: Ստանդարտ ֆունկցիաներն ու նրանց կիրառությունը տնտեսագիտական ինֆորմացիայի մշակման համար: Ֆինանսական ֆունկցիաներ: <u>Թեմա 5</u> Մակրոսների նախագծում <u>Թեմա 6</u> MS Access տվյալների բազայի հիմնական ֆունկցիաները: MS Access տվյալների բազայի հիմնական օբյեկտները՝ աղյուսակներ, հարցումներ, ձևեր, հաշվետվություններ: Նրանց նախագծումն ու կիրառությունը տնտեսագիտական մոդելներ կառուցելիս:

<u>ԻՏՄՄ/բ -064 Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիա-ը տնտեսագիտության մեջ-3կրեդիտ</u>

Շաբաթական 3.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ լաբորատոր)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառության բնագավառների(մասնավորապես տնտեսագիտության ոլորտում) վերաբերյալ անհրաժեշտ գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական ու պրակտիկ գիտելիքները ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, ուսանողներին գաղափար տալ ժամանակակից իֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ու ինֆորմացիոն համակարգերի և նրանց աշխատանքի սկզբունքների ու մարդու հասարակական գործունեության տարբեր բնագավառներում նրանց կիրառության վերաբերյալ: Ծանոթացնել ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ գաղափարի, նրանց զարգացման, էկոնոմիկայի զարգացման մեջ նրանց դերի հետ, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման հեռանկարների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ ինֆորմացիոն համակարգեր ու տնտեսագիտական բնույթի խնդիրներ լուծելիս,
2. տիրապետի ինֆորմացիոն որոնողական համակարգերի կիրառության մեթոդներին, MS Project ծրագրին,
3. կարողանա նախագծել ձեռնարկության ֆունկցիոնալ մոդելը MS Project-ում, այդ առարկայի բնագավառում որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն հետազոտություններ ու եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Տնտեսագիտական ինֆորմացիոն համակարգեր: Ինֆորմացիան և նրա հատկությունները, ինֆորմացիայի ներկայացման ձևերը, ինֆորմացիայի չափումը, ինֆորմացիայի կոդավորումը, ուղիղ հակադարձ լրացուցիչ կոդեր: Տնտեսագիտական ինֆորմացիան որպես հասարակության ինֆորմացիոն ռեսուրսի մաս: Թեմա-2 Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ծրագրային միջոցները: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ծրագրային ապահովման ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա-3 Տվյալների բազա գաղափար տվյալների բազայի մասին: Ինֆորմացիոն համակարգերի ստեղծման համար օգտագործվող տվյալների մոդելներ: Տվյալների բազայի նախագծման և ստեղծման էտապները: Թեմա-4 Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման հեռանկարները Հիպերտեքստային տեխնոլոգիա, դրա էությունը: Հիպերտեքստային տեխնոլոգիայի կիրառման բնագավառները: Թեմա-5 Մուլտիմեդիա տեխնոլոգիաներ, դրանց կիրառման բնագավառը: Թեմա-6

Կազմակերպության նախագծերի կառավարում, կազմակերպության կառավարման կազմակերպման պրոցեսների խնդիրներ: Ձեռնարկության ֆունկցիոնալ մոդելի կազմակերպման մեթոդիկան: Թեմա-7 Բիզնես նախագծման ղեկավարում: MS Project ծրագիր: Թեմա-8 Ցանցային տեխնոլոգիաներ և ինտերնետ: Ինֆորմացիոն համակարգերում ինֆորմացիայի պաշտպանումը:

Կ/բ-098 էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ: Բնագիտության արդի հիմնախնդիրները - 2 կրեդիտ

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար)
3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է . Խորացնել գիտելիքները և ուսանողների մոտ ձևավորել ընդհանուր պատկերացումներ «էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ» առարկայի վերաբերյալ, կրթել բնապահպանական և բնագիտական գիտելիքներով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի բնապահպանական, էկոլոգիական գիտելիքներին և մեթոդներին,
2. կկարողանա ճիշտ դաստիարակել աճող սերնդին էկոլոգիական և բնապահպանական կրթությամբ ու դաստիարակությամբ,
3. ճիշտ կուսուցանի շրջակա միջավայրը անաղարտ պահելու և գալիք սերունդներին փոխանցելու համար:

Բովանդակությունը.

ԹԵՄԱ 1. էկոլոգիան որպես գիտություն: ԹԵՄԱ 2. Բնակության միջավայր: ԹԵՄԱ 3. էկոլոգիական գործոններ: ԹԵՄԱ4. Տեղախմբային էկոլոգիա: ԹԵՄԱ 5. Կենսահամակարգ: ԹԵՄԱ 6. էկոհամակարգեր: ԹԵՄԱ 7. Կենսոլորտը որպես կենդանի համակարգերի կազմավորման բարձր մակարդակ:ԹԵՄԱ 8. էկոլոգիական համերկրային հիմնախնդիրներ, բնօգտգործում, բնապահպանություն: ԹԵՄԱ 9. Բնապահպանության հիմնահարցերը և խնդիրները:ԹԵՄԱ 10.Յողոլորտ (լիթոսֆերա): ԹԵՄԱ 11. Ջրոլորտ (հիդրոլորտ): ԹԵՄԱ 12. Մթնոլորտ (աթմոսֆերա): ԹԵՄԱ13. Բուսական աշխարհ (ֆլորա): ԹԵՄԱ 14. Կենդանական աշխարհ (ֆաունա): ԹԵՄԱ 15. Բնական պաշարների օգտագործման, պահպանության և հարստացման խնդիրները: ԹԵՄԱ16. Մարդու բնապահպանություն:

ՖԴԱԻՀ/բ -001 Քաղպաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր - 2 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական)
8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ բնական աղետների, վթարների և հակառակորդի կողմից հարձակման ժամանակակից միջոցների կիրառման հետևանքներից պաշտպանելու ձևերի և մեթոդների իմացություն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բնակչության և քաղաքացիական պաշտպանության հիմունքները,
2. կտիրապետի հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցներից, բնական աղետներից և վթարներից բնակչության պաշտպանության եղանակներին ու միջոցներին,
3. կկարողանա կազմակերպել և իրականացնել պարապմունքներ հանրակրթական դպրոցների ցածր դասարանների աշակերտների հետ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1.ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանության կառավարման պետական միասնական համակարգը: Թեմա 2.ԱԻ, նրանց դասակարգումը, բնութագրերը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության ուղղիները:Թեմա 3.ԱԻ, նրանց դասակարգումը, բնութագրերը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության ուղղիները: Թեմա 4.Հարձակման ժամանակակից զանգվածային և սովորական միջոցները: Թեմա 5. Քիմիական վարագման օջախները և քիմական իրադրությունների գնահատման մեթոդները: Թեմա 6.Քիմիական վարագման օջախները և քիմական իրադրությունների գնահատման մեթոները: Թեմա 7.Ճառագայթային վարակման օջախները և ճառագ. իրադրության գնահատ.մեթոդները: Թեմա 8.Ճառագայթային վարակման օջախները և ճառագ. իրադրության գնահատ.մեթոդները: Թեմա 9.ԱԻ-ում և պատերազմների ժամանակ բնակչ. պաշտպանության հիմնական եղանակները, ձևերը և միջոց. կազմակերպումը: Թեմա 10. ԱԻ-ում և պատերազմների ժամանակ բնակչ. պաշտպանության հիմնական եղանակները, ձևերը և միջոց. կազմակերպումը: Թեմա 11. Պատերազմների ժամանակ բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը: Թեմա 12. Արտ. իրավիճակների ռիսկի գնահատումը: Թեմա 13.ԱԻ և ՔՊպլանների կազման հարցերը: Թեմա 14. ԱԻ-ում օպերատիվ միջոց.-ի կազմ.-ումը: Թեմա 15.Հանրակրթական դպրոց.-ի համակարգի խնդիրները՝ բնակչ. և ք.պ. բնագավառում: Թեմա 16.ԱԻ-ում և պատ. ժամանակ ուսումնական հաստատություն. գործունեության կայուն. բարձրացման ուղղիները և եղանակները: Թեմա 17.Բնակչ.-ն ՔՊ հարցերով ուսուց. կազմ.-ումը: Թեմա 18.ԱԻ-ում և ռազմ. դրության ժամ. բնակչութ. բարոյա-հոգ. պատրաստման հարցերը:

Թեմա 19.ԱԻ-ում և ռազմ. դրույթյան ժաման. դպրոց. օբյեկտ. Փ.Ա.Վ.Վ. աշխատ. կազմակերպ.-ը:Թեմա 20.ԱԻ-ում և ռազմ. դրույթյան ժաման. դպրոց. օբյեկտ. Փ.Ա.Վ.Վ. աշխատ. կազմակերպ.-ը: Այցելություն փրկարարական ջոկատ: Թեմա 21.Հանրակ. դպրոց.-ում 2-րդ, 5-րդ և 6-րդ դա - սարանների աշակերտների հետ ԱԻ և ՔՊ հիմնահարցերով պարապ. անց մեթոդիկան: Գործնական պարապմունք սոսմիկ կայանում: Թեմա 22.Գործնական պարապմունք սոսմիկ կայանում:

Տ/բ -002 Մասնագիտության ներածություն - 3 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին ներկայացնել կառավարման ժամանակակից տեսությունը զարգացման պատմական ընթացքի մեջ, բացահայտել տնտեսավարման հանգուցային հիմնախնդիրները: Հանգամանորեն լուսաբանել կառավարման գործառույթների ու մեթոդների բովանդակությունը: Ներկայացնել մարդկային գործոնի դերը կառավարման համակարգում, պետական և մունիցիպալ կառավարման առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա կառավարում մասնագիտության, աշխատաշուկայում դրա տեղի և դերի մասին պատկերացումներ,
2. կկարողանա պլանավորել իրենց հետագա մասնագիտացման քայլերը, և պատկերացնել ապագա մասնագիտական աշխատանքայի գործունեության ոլորտները:
3. կունենա հմտություններ` հետագա ուսումնական գործընթացում ճիշտ կողմորոշում ձեռք բերելու և որոշումներ կայացնելու գործում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կառավարման էությունը և խնդիրները: Թեմա 2. Կառավարման տեսության դասական դպրոցները: Թեմա 3. Մարդկային հարաբերությունների և վարքաբանական գիտությունների դպրոցը: Թեմա 4. Կառավարման մեթոդները: Թեմա 5. Մարդկային գործոնը կառավարման համակարգում: Թեմա 6. Կառավարման հիմնական գործառույթները:

Տ/բ-003 Վիճակագրություն - 3 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել վիճակագրական հիմնական ցուցանիշների՝ միջին մեծությունների, ինդեքսների, վարիացիաների շարքերի, սոցիալ-տնտեսական պրոցեսների ուսումնասիրման, տնտեսության բոլոր օղակներում աշխատանքի որակի և հասարակական արտադրության արդյունավետության տնտեսավիճակագրական բնութագրման մասին գիտելիքներով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ինքնուրույն հավաքել, ամփոփել և վերլուծել տնտեսության տարբեր ոլորտներին վերաբերող վիճակագրական տվյալները,
2. կկարողանա ստացված տեղեկատվության հիման վրա կատարել ճիշտ եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա-1</u> Վիճակագրություն առարկան և մեթոդը: <u>Թեմա-2</u> Վիճակագրական դիտարկում: <u>Թեմա-3</u> Վիճակագրական տվյալների խմբավորումը: <u>Թեմա-4</u> Բացարձակ, հարաբերական և միջին մեծությունների: <u>Թեմա-5</u> Ընտրանքային դիտարկում: <u>Թեմա-6</u> Կորելյացիոն կապը և նրա վիճակագրական ուսումնասիրությունը: <u>Թեմա-7</u> Դինամիկայի շարքերը: <u>Թեմա-8</u> Ինդեքսները և նրանց կիրառումը տնտեսա-վիճակագրական հետազոտությունների ժամանակ: <u>Թեմա-9</u> Տնտեսության ճյուղերի վիճակագրություն:

<u>Տ/բ-004 Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն - 4 կրեդիտ</u>

Շաբաթական 3.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել տնտեսության բոլոր օղակներում աշխատանքի որակի և հասարակական արտադրության արդյունավետության տնտեսավիճակագրական բնութագրման մասին գիտելիքներով, ձևավորել տեսական և կիրառական բնույթի այնպիսի ունակություններ ու հատկանիշներ, որոնք հնարավորություն կտան նրանց ճիշտ կողմնորոշվել տնտեսական հարաբերություններում, օգտվելով հավաքագրված անհրաժեշտ ինֆորմացիայից՝ արդյունավետ կիրառել այն տնտեսական գործունեության ընթացքում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ինքնուրույն հավաքել, ամփոփել և վերլուծել տնտեսության տարբեր ոլորտներին վերաբերող վիճակագրական տվյալները,

2. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում,
3. կկարողանա մշակել վիճակագրական հետազոտության համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր,
4. կկարողանա ստացված տեղեկատվության հիման վրա կատարել ճիշտ եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1. Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրության առարկան և մեթոդը: Թեմա-2 Աշխատանքի շուկայի վիճակագրություն: Թեմա-3. Ազգային հարստության վիճակագրություն: Թեմա-4. Մակրոտնտեսական ցուցանիշների վիճակագրություն: Թեմա-5 Գների վիճակագրություն:Թեմա-6Աշխատավարձի և աշխատուժի ծախսերի վիճակագրություն: Թեմա-7 Պետական բյուջեի վիճակագրություն: Թեմա-8. Ապահովագրության վիճակագրություն: Թեմա-9. Բնակչության կենսամակարդակի և սոցիալական ոլորտի վիճակագրություն: Թեմա-10. Բանկերի վիճակագրություն: Թեմա-11. Տնտեսության առանձին ճյուղերի արտադրանքի վիճակագրություն:

Կամընտրական դասընթացներ

Ընտրովի առարկա

Կ /բ-046 Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում - 2 կրեդիտ

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական)

6-րդ կիսայակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ հիվանդներին և տուժվածներին գրագետ և ճիշտ օգնություն կազմակերպելու, ինչպես նաև զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին օգնություն ցույց տալու, վիճակը վերահսկելու համար և տեղափոխելու համար , ուսանողների մոտ զարգացնել բժշկա-հիգիենիկ դաստիարակություն, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի արտակարգ իրավիճակների պայմաններում, ճիշտ կազմակերպել խնամք և տեղափոխում հիվանդների և վիրավորների նկատմամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կատարել վիրակապում, բեկակալի տեղադրում,
2. կկարողանա կ ատարել ստամոքսի լվացում,հոգնա,
3. կկարողանա կատարել ջերմաչափում, պուլսի որոշում, Զ/ճ չափում,
4. կկարողանա կատարել այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում,

5. կկարողանա կատարել առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժածների մոտ,
6. կկարողանա կատարել արյունահոսության ժամանակավոր դադարեցում:

Բովանդակությունը.

ԹԵՄԱ 1. Հասկացություն հիվանդության մասին: Տուժածի քննության մեթոդները: ԹԵՄԱ 2. Վերակենդանացման միջոցառումներ: ԹԵՄԱ 3. Թունավորումներ: ԹԵՄԱ 4. Վնասվածքներ: ԹԵՄԱ 5. Ջերմային խանգարումներ: ԹԵՄԱ 6. Արյունահոսություններ: ԹԵՄԱ 7. Վիրակապություններ: ԹԵՄԱ 8. Առողջ ապրելակերպի կանոնները: ԹԵՄԱ 9. Ինֆեկցիոն հիվանդություններ: ԹԵՄԱ 10. Սեռավարակներ: Անվտանգ սեռական կապեր: Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ:

Կ/բ-047 Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն - 2 կրեդիտ

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական)

6-րդ կիսայակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի հիմնական նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ առողջ ապրելակերպի կանոնների , արտակարգ իրավիճակներում գրագետ և ճիշտ օգնություն կազմակերպելու մասին: Դասընթացի խնդիրն է զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին օգնություն ցույց տալու, վիճակը վերահսկելու համար և տեղափոխելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կատարել վիրակապում, բեկակալի տեղադրում,
2. կկարողանա կ ատարել ստամոքսի լվացում,հոգնա,
3. կկարողանա կատարել ջերմաչափում, պուլսի որոշում, Զ/ Ճ չափում,
4. կկարողանա կատարել այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում,
5. կկարողանա կատարել առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժածների մոտ,
6. կկարողանա կատարել արյունահոսության ժամանակավոր դադարեցում:

Բովանդակությունը.

ԹԵՄԱ 1. Հասկացություն հիվանդության մասին: Տուժածի քննության մեթոդները: ԹԵՄԱ 2. Վերակենդանացման միջոցառումներ: ԹԵՄԱ 3. Թունավորումներ: ԹԵՄԱ 4. Վնասվածքներ: ԹԵՄԱ 5. Ջերմային խանգարումներ: ԹԵՄԱ 6. Արյունահոսություններ:

ԹԵՄԱ 7. Վիրակապություններ: ԹԵՄԱ 8. Առողջ ապրելակերպի կանոնները: ԹԵՄԱ 9. Ինֆեկցիոն հիվանդություններ: ԹԵՄԱ 10. Սեռավարակներ: Անվտանգ սեռական կապեր: Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ:

III. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ

S/բ-001 Տնտեսագիտության տեսություն - 6 կրեդիտ

Շաբաթական 5 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տնտեսագիտության մեթոդաբանության, շուկայական տնտեսության բովանդակության, սեփականատիրական հարաբերությունների, միկրոտնտեսական և մակրոտնտեսական զարգացման օրինաչափությունների, պետական բյուջեի ու պետության տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման մասին պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կգիտակցի առարկայի կարևորությունը տնտեսական հարաբերություններում, մասնավորապես գրագետ ձեռնարկչատիրական գործունեություն ծավալելու պայմաններում
- կտիրապետի այն մեթոդներին, որով շուկայական տնտեսությունը բաշխում է սակավ ռեսուրսները, և կատարյալ մրցակցային տնտեսությունը հասնում է տնտեսական արդյունավետության
- կիմանա արտադրության բնույթի առանձնահատկությունները և ծախքերի կառուցվածքը, շուկայական ենթակառույցների տեսակները և շուկայական գների ձևավորման կարգը
- կարողանա.կատարել ֆիրմայի վարքի վերլուծություն տնտեսական բարիքների արտադրության և արտադրական ծախքերի նվազեցման պայմաններում
- կարողանա.որոշել սպառողների վարքը շուկայական տնտեսությունում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: Թեմա 2. Ապրանքային արտադրություն: Ապրանք և փող: Թեմա 3. Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա 4. Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: Թեմա 5. Ֆիրման շուկայական հարաբերությունների համակարգում: Թեմա 6. Ձեռնարկատիրական կապիտալի ձևավորումը: Թեմա 7.

Ծախքերի տեսությունը: Արտադրություն և ծախքեր: Թեմա 8. Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: Թեմա 9. Ագրո-արդյունաբերական համալիր: Ռենտայի տեսություն: Թեմա 10. Կուտակում, սպառում և խնայողություն: Թեմա 11. Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: Թեմա 12. Ինֆլյացիա և գործազրկություն: Թեմա 13 Դրամա-վարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: Թեմա 14. Ֆինանսական համակարգ և ֆինանսական քաղաքականություն: Թեմա 15. Պետության սոցիալ-տնտեսական քաղաքականությունը: Թեմա 16. Համաշխարհային տնտեսությունը և զարգացման օրինաչափությունները: Միջազգային արժույթային և ֆինանսական համակարգեր:

Տ/բ-005 Միկրոտնտեսագիտություն -1 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (42ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի ուսումնասիրման նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տեսական և պրակտիկ գիտելիքներ միկրոտնտեսագիտության դրույթների, առաջարկի և պահանջարկի գնառաձգականության, ընդհանուր և սահմանային օգտակարության, հաստատուն և փոփոխուն ծախքերի վերաբերյալ: Ուսանողը պատկերացում կկազմի նաև ծախքերի, առավելագույն շահույթի, կազմակերպության կապիտալի և ունեցվածքի հաշվառման մեթոդաբանությունների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կարողանա ուսումնասիրել շուկայական կառուցվածքների տեսակների և շուկայական գների ձևավորման կարգը
- կտիրապետի.առաջարկի և պահանջարկի դրսևորման առանձնահատկություններին, առաջարկի և պահանջարկի ազդեցության ներքո գործող գնագոյացման գործընթացին
- կտիրապետի շուկայական կառույցների հիմնական տիպերին՝ կատարյալ մրցակցություն, մենաշնորհ և խմբաշնորհ
- կտիրապետի միկրոտնտեսական մոդելավորման և վերլուծության յուրահատկություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 «Միկրոտնտեսագիտություն» առարկան, մեթոդը և խնդիրները: Թեմա-2 Շուկայական տնտեսության հիմնական բնութագիրը և կենսագործունեության մեխանիզմը: Թեմա-3 Սպառողների վարքագիծը և դրա գնահատումը: Թեմա-4

Պահանջարկը, դրա դրսևորման առանձնահատկությունները և գնահատումը: Թեմա-5 Առաջարկը, դրսևորման առանձնահատկությունները և գնահատումը:

Տ/բ-005 Միկրոտնտեսագիտություն-2 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի ուսումնասիրման նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տեսական և պրակտիկ գիտելիքներ ձեռնարկությունների տնտեսվարման առանձնահատկությունների վերաբերյալ: Դասընթացի շրջանակներում ուսանողները ծանոթանում են ՀՀ հարկային օրենսդրության, հարկման համակարգի և առանձնահատկությունների, մրցակցության պետական կարգավորման չափորոշիչների, ՓՄՁ ձեռնարկությունների տնտեսվարման գործունեության դրույթների հետ: Դասընթացը ուսումնասիրում է նաև տնտեսության ընդհանուր օրինաչափությունները միկրոմակարդակում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- պատկերացում կունենա շուկայական տնտեսության գործունեության օրենքների և սկզբունքների մասին,
- ծանոթ կլինի միկրոտնտեսական մոդելավորման և վերլուծության յուրահատկություններին,
- կկարողանա մաթեմատիկական մեթոդներ կիրառել միկրոտնտեսական վերլուծություններում,
- կկարողանա որոշել սպառողների վարքը շուկայական տնտեսությունում,
- կկարողանա կատարել ֆիրմայի վարքի վերլուծություն՝ տնտեսական բարիքների արտադրության և արտադրության ծախքերի նվազեցման պայմաններում:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Պահանջարկի ճկունությունը, դրա վերլուծությունն ու գնահատումը: Թեմա-2 Առաջարկի ճկունությունը և դրա վերլուծությունն ու գնահատումը: Թեմա-3 Արտադրողի հավասարակշռությունը և դրա ապահովման ու պահպանման մեխանիզմը: Թեմա-4 Հավասարակշռություն, ապահովման և պահպանման տնտեսական մեխանիզմը:

Տ/բ-006 Մակրոտնտեսագիտություն-1 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել ազգային տնտեսության առանձնահատկություններին, ազգային արտադրության ծավալին, նրա աճը որոշող գործոններին, արժեզրկմանը, գործազրկությանը, ազգային տնտեսության պետական կարգավորման ձևերին և մեթոդներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ազգային արտադրության ծավալը որոշող հիմանական ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդները,
2. կիմանա պետության մակրոտնտեսական կարգավորման քաղաքականության օրինաչափությունները,
3. կկարողանա ներկայացնել գործազրկության տեսակները, պատճառները, քննարկել և վերհանել նրանց բացասական հետևանքները,
4. կկարողանա վերլուծել ազգային շուկայի բնորոշ գծերը, մակրոտնտեսական հավասարակշռությունը փոփոխվող և կայուն գների պայմաններում, դասական և քեյնսյան մոդելները տրամաբանությունը,
5. կկարողանա կողմնորոշվել տնտեսական գործընթացների մեջ, կատարի ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Մակրոտնտեսագիտության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրման մեթոդը: Թեմա-2 Ազգային արտադրության ծավալը: Թեմա-3 Գործազրկություն: Հիմնական գծերը և հետևանքները: Թեմա-4 Արժեզրկում: Էությունը, ձևերը, պատճառներն ու հետևանքները: Թեմա 5 Ամբողջական պահանջարկ, ամբողջական առաջարկ և դրանց հավասարակշռությունը: Թեմա 6 Սպառում և խնայողություն: Թեմա 7 Ներդրումային պահանջարկ: Թեմա 8 Ամբողջական ծախսերի և համախառն ազգային արդյունքի հավասարակշռությունը: Թեմա 9 Հարկերի և սոցիալ-տնտեսական էությունը: Լաֆֆերի կորը:

Տ/բ-006Մակրոտնտեսագիտություն-2 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ներկայացնել պետական բյուջեի բովանդակությունը, հարկման տոկոսադրույքը և պետական ծախսերը, ֆիսկալ քաղաքականության էությունը, մեխանիզմը, մուլտիպլիկատորը, վարկի տեսակները և ֆունկցիաները, առևտրային բանկերի և կենտրոնական բանկի գործառույթները, փողի

ամբողջական պահանջարկ, մոնետարիզմի տեսության էությունը, տնտեսական աճի գործոնները, տնտեսական ցիկլերը

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ներկայացնել պետական բյուջեի բովանդակությունը, հարկման տոկոսադրույքի և պետական ծախսերի փոխկապվածության տրամաբանությունը, պետական պարտքի բովանդակությունը,
2. կկարողանա վերլուծել ինֆլացիայի էությունը և բովանդակությունը, լոկալ շուկաներների առանձնահատկությունները,
3. կտիրապետի վարկի տեսակների և ֆունկցիաների առանձնահատկություններին,
4. կտիրապետի մակրոտնտեսական վերլուծությունների կատարման բոլոր մեթոդներին, առևտրային բանկերի և կենտրոնական բանկի գործառույթներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Պետական բյուջե: Թեմա-2 Բյուջետային դեֆիցիտ և պետական պարտք: Թեմա-3 Ֆիսկալ քաղաքականություն: էությունը, մեխանիզմը, մուլտիպլիկատորը: Թեմա-4 Ֆիսկալ քաղաքականության տեսակները և արդյունավետությունը: Թեմա-5 Վարկ: էությունը, ֆունկցիաները և տեսակները: Թեմա-6 Առևտրային բանկերը և նրանց գործառույթները: Թեմա-7 Կենտրոնական բանկը և նրա գործառույթները: Թեմա-8 Փողի պահանջարկ: Դրամական շուկա: Թեմա-9 Պետության դրամավարկային քաղաքականությունը: Թեմա 10 Տնտեսական աճ: Թեմա 11 Տնտեսական ցիկլի բովանդակությունը և ընդհանուր գծերը:

Տ/բ-007 Պետական կառավարում -5 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել պետական կառավարման կառուցվածքին, մեթոդներին և եղանակներին, ներկայացնել պետական քաղաքականության մշակման ընթացակարգը և առանձնահատկությունները: Դասընթացի շրջանակներում ուսանողներին կներկայայացվի պետական կառավարման մարմինները, նրանց միջև համագործակցությունը, պետական իշխանության թևերի միջև հակակշիռ մեխանիզմները և այլ կարևոր հիմնահարցեր:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի խառը տնտեսությունում պետության` որպես կարգավորող և տնտեսվարող սյուբեկտի գործունեության մեթոդաբանական և տեսական հիմունքներին,
2. ծանոթ կլինի պետական կառավարման կառուցվածքին, մեթոդներին և եղանակներին
3. կունենա ամբողջական պատկերացում պետության տնտեսական գործառույթների մասին:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 «Պետական կառավարում» առարկան, խնդիրները, կառուցվածքը և մեթոդները: Թեմա-2 Պետության էությունը եւ անհրաժշտությունը, պետության տեսակները: Թեմա-3 Քաղաքացիական միտքը պետության մասին: Թեմա-4 Ժամանակակից պետությունները եւ հանրային կառավարման համակարգը: Թեմա-5 Պետական կառավարում եւ պետական իշխանություն: Թեմա-6 Նախագահական իշխանություն: Թեմա-7 Օրենսդիր իշխանություն, դրա գործառույթները եւ լիազորությունները: Թեմա-8 Գործադիր իշխանությունը, դրա գործառույթները եւ լիազորությունները: Թեմա-9 Դատական իշխանությունը եւ արդարադատության համակարգը: Թեմա-10 Տեղական ինքնակառավարման էությունը եւ դերը հանրային կառավարման համակարգում: Թեմա-11 Քաղաքական կուսակցությունները եւ դրանց դերը հանրային կառավարման համակարգում: Թեմա-12 Հասարակական կազմակերպությունները եւ նրանց դերը հանրային կառավարման համակարգում:

Տ/բ-008 Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում – 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3.5 ժամ (32 դասախոսություն, 24 գործնական)

6-րդ կիսամյակ` քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել տնտեսական համակարգի էությունը և տարբեր երկրներում դրա առանձնահատկությունները, տնտեսական համակարգի բաղադրիչները, շուկայական տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման առանձնահատկությունները, շուկայական մեխանիզմի կողմից չլուծվող հարցերի վեհանումը և քննարկումը, մակկրոտնտեսական կարգավորման գործում պետության հիմնական գործառույթները, մակրոտնտեսական կարգավորման պետության կողմից կիրառվող լծակները, մակրոտնտեսական կարգավորման տեսության և տնտեսագիտական մյուս դասընթացների փոխադարձ կապը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրները, մեթոդաբանությունը, տնտեսական տատանումների էությունը և պատճառները, դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորումը,
2. կարողանա հաշվառել բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և գնահատել դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության արդյունավետությունը,
3. կարողանա վերլուծել բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության առանձնահատկությունները,
4. տիրապետի տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթման պետական ռազմավարական մեխանիզմներին, դրամաշրջանառության կայունացման պետական կարգավորման միջոցառումների մեթոդաբանությանը, մրցակցության խթանման, արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովման պետական կարգավորման միջոցառումներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները: Թեմա 2 Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը: Թեմա 3. ՀՀ Մակրոտնտե-սական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները: Թեմա 4. Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը: Թեմա 5 Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և սպառումը: Թեմա 6. Տնտեսական աճ և արդյունավետություն: Թեմա 7. Մակրոտնտեսական քաղաքա-կանությունը արտադրության ճյուղերում: Թեմա 8. ՀՀ ներդրումային քաղաքականութ-յունը: Թեմա 9. Արտաքին տնտեսական քաղաքականությունը և բաց տնտեսության զարգացման օրինաչափությունները:

Տ/բ-008 Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում – 2 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ, (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

7-րդ կիսամյակ՝ քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել տնտեսական համակարգի էությունը և տարբեր երկրներում դրա առանձնահատկությունները, տնտեսական համակարգի բաղադրիչները, շուկայական տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման առանձնահատկությունները, շուկայական մեխանիզմի կողմից չլուծվող հարցերի վեհանումը և քննարկումը, մակկրոտնտեսական կարգավորման գործում պետության հիմնական գործառույթները, մակրոտնտեսական կարգավորման պետության կողմից

կիրառվող լծակները, մակրոտնտեսական կարգավորման տեսության և տնտեսագիտական մյուս դասընթացների փոխադարձ կապը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրները, մեթոդաբանությունը, տնտեսական տատանումների էությունը և պատճառները, դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորումը,
2. կարողանա հաշվառել բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և գնահատել դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության արդյունավետությունը,
3. կարողանա վերլուծել բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության առանձնահատկությունները,
4. տիրապետի տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթման պետական ռազմավարական մեխանիզմներին, դրամաշրջանառության կայունացման պետական կարգավորման միջոցառումների մեթոդաբանությանը, մրցակցության խթանման, արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովման պետական կարգավորման միջոցառումներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1 Սոցիալական քաղաքականություն: Թեմա 2 Բնաչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը: Թեմա 3. Դրամավարկային քաղաքականության խնդիրները: Թեմա 4. Հարկաբյուջետային քաղաքականությունը և ֆինանսական կարգավորումը: Թեմա 5. Մակրոտնտեսական կարճաժամկետ հավասարակշռություն: Ամբողջական պահանջարկ: Թեմա 6. Ամբողջական առաջարկ: Թեմա 7. Մակրոտնտեսական կարճաժամկետ հավասարակշությունը բաց տնտեսության մեջ: Թեմա 8. Գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորում:

Տ/բ-009 Կառավարում - 6 կրեդիտ

Շաբաթական 5 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել կառավարման ժամանակակից տեսությունը զարգացման պատմական ընթացքի մեջ, բացահայտել տնտեսավարման հանգուցային հիմնախնդիրների՝ արտադրության, անձնակազմի, ներդրումների, մարքեթինգի, փոփոխությունների, կոնֆլիկտների, սթրեսների կառավարման և գործարարության ծրագրի մշակման հիմունքները: Համգամանորեն լուսաբանել կառավարման

գործառույթների ու մեթոդների բովանդակությունը, ինչպես նաև կոմունիկացիաների և կառավարչական որոշումների ընդունման ու իրացման գործընթացի արդյունավետության բարձրացման նպատակով կիրառվող հիմնական մոտեցումները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա տիրապետել անձնակազմի և արտադրության արդյունավետ կառավարման հնարքներին,
2. կկարողանա ճիշտ պատկերացնել կազմակերպության (մասնավոր և պետական) ներքին ֆունկցիոնալ կառուցվածքը, հիերարխիան և սուբորդինացիան,
3. կյուրացնի կազմակերպության ներքին և արտաքին միջավայրերի վրա ազդող գործոնների յուրահատկությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Կազմակերպության ներքին և արտաքին միջավայրը: Թեմա-2 Կառավարման գործընթացը և գործառույթները: Թեմա-3 Ռազմավարական պլանավորում: Թեմա-4 Կազմակերպում: Թեմա-5 Մոտիվացիան և դրա ձևերը:Թեմա-6 Վերահսկողությունը որպես կառավարման գործառույթ: Թեմա-7 Կառավարման կոմունիկացիաներ: Կառավարչական որոշումների ընդունումը և իրագործման կազմակերպումը Թեմա-8 ՀՀ տնտեսության հանրային կառավարման համակարգը: Թեմա-9 Կազմակերպության կազմակերպա-իրավական ձևերը: Խմբերի կառավարումը: Իշխանություն և առաջնորդում: Թեմա-10 Կոնֆլիկտների, փոփոխությունների և սթրեսների կառավարումը: Թեմա-11 Մարքեթինգը կառավարման համակարգում: Թեմա-12 Արտադրության կառավարումը: Թեմա-13 Անձնակազմի կառավարումը: Թեմա-14 Նորամուծությունների կառավարումը: Թեմա-15 Ներդրումների կառավարումը: Թեմա-16 Սոցիալական կառավարում: Թեմա-17 Կազմակերպության կուլտուրան և սոցիալական պատասխանատվությունը: Կառավարում և ճարտասանություն:

Տ/բ-010 Մարքեթինգի հիմունքներ - 6 կրեդիտ

Շաբաթական 5 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Շուկայագիտություն դասընթացի դասավանդումը նպատակ է հետապնդում բացահայտել շուկայի ուսումնասիրման, հետազոտման և կառավարման, ապրանքների և ծառայությունների դասակարգման, ապրանքի կենսացիկլի, գնային քաղաքականության, շուկայի դասակարգման և հատվածավորման, միջազգային և բազմազգ մարքետինգի վերաբերյալ գիտելիքների դասավանդման մեթոդները: Մեթոդիկայի հիմնական խնդիրն է

սովորողներին զինել շուկայագիտական ծրա•րերի դասավանդման գիտական տեսությամբ, շուկայի ուսումնասիրման, առաջարկի և պահանջարկի փոխհարաբերակցության, գնային քաղաքականության և սպառողի վարքագծային առանձնահատկությունների վերաբերյալ վերլուծությունների անցկացման կարողություններով, նպաստել ձեռնարկչատիրական գիտելիքների ձեռք բերմանը, նրանց աշխարհայացքի ձևավորմանը: Այն միաժամանակ սահմանում է շուկայավարման դասավանդման բովանդակությունը, քննարկում և մշակում է նրա հիմնահարցերը, ուսուցման և կոմերցիայի առավել արդյունավետ մեթոդները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ինքնուրույն իրականացնել շուկայագիտական հետազոտություններ,
2. կկարողանա կողմնորոշվել մարքեթինգային հետազոտման համար անհրաժեշտ տվյալների հավաքագրման և մշակման գործում,
3. կկարողանա կատարել շուկայական չափանիշների վերլուծություն և մշակել մարքեթինգային ռազմավարություն՝ ելնելով ֆիրմայի նպատակներց:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Մարքետինգի էությունը, սկզբունքները և ֆունկցիաները: Թեմա-2 Մարքետինգի ռազմավարությունը: Թեմա-3 Մարքետինգային հետազոտությունների անցկացման կարգը և վերլուծությունը: Թեմա-4 Մարքետինգի շրջակա միջավայրը: Թեմա-5 Մարքետինգային նպատակներ, նրանց դասակարգումը: Թեմա-6 Ձեռնարկության մրցակցային վարքագիծը շուկայում: Թեմա-7 Ձեռնարկության շուկայավարման գործընթացը:

Տ/բ-011 Յաշվապահական հաշվառում, անալիզ, աուդիտ - 6 կրեդիտ

Շաբաթական 5.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ձեռնարկությունների տնտեսվարման գործընթացում հաշվապահական հաշվառման դերը և նշանակությունը, հաշվապահական հաշվառում, վերլուծություն և աուդիտ գիտության հիմնական կատեգորիաները, առարկան, խնդիրները, ձեռնարկության (ֆիրմայի) ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը, հաշվապահական ցուցանիշների որոշման չափանիշները և հաշվառման կարգը, հաշվապահական հաշվետվությունների կազմումը և ներկայացումը, հիմնական միջոցների, պաշարների, ֆինանսական միջոցների, դեբիտորական և կրեդիտորական

պարտքերի, բյուջեի նկատմամբ ձեռնարկության ունեցած պարտավորությունների գրանցման կարգը,և հաշվետվությունների լրացումն ու ներկայացումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հաշվապահական հաշվետվությունների կազմման օրենքները, հարկերի հաշվառման օրենսդրական դաշտը, ծախսերի և եկամուտների հաշվառման մեթոդաբանությունը,
2. կարողանա հստակ գրանցել եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և դրանց ծախսման ուղղությունները ու հաշվեկշռել դրանք,
3. կտիրապետի հաշվապահական հաշվառման վարման արդի մեթոդներին,
4. կտիրապետի հաշվային պլանի և կրկնակի գրանցման դրույթներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Հաշվապահական հաշվառման էությունը, մեթոդները: Հաշվեկշիռ և կրկնակի գրանցում: Թեմա 2 Հաշվապահական հաշիվների գրանցման կարգը: Հաշվային պլան: Թեմա 3 Ֆինանսական և հաշվապահական հաշվետվություններ: Թեմա 4 Բանկային գործունեության, հիմնական միջոցների և ներդրումային գույքի հաշվառումը: Թեմա 5 Դրամական միջոցների և պարտավորությունների հաշվառումը: Թեմա 6 Ֆինանսական միջոցների հաշվառումը և հաշվետվությունը: Թեմա 7 Պաշարների և պետական շնորհների հաշվառումը: Թեմա 8 Միջանկյալ, ընթացիկ և տարեկան հաշվետվություններ:

Տ/բ-012 Հայաստանի տնտեսական պատմություն - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 4.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ սեմինար)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել Հայկական լեռնաշխարհում տնտեսության ծագման և զարգացման՝ արևելյան ստրկատիրության, ֆեոդալական հասարակության պարբերացման, հողատիրության ձևերի, կապիտալիստական հարաբերությունների ձևավորման և նրա նորագույն ժամանակաշրջանի տնտեսության մասին գիտելիքներով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա Հայկական լեռնաշխարհում տնտեսության ծագման և զարգացման մասին,
2. կտիրապետի հողատիրության ձևերի, կապիտալիստական հարաբերությունների ձևավորման պատմությանը,

3. կկարողանա ստացած գիտելիքներն օգտագործել հետագա ուսումնասիրությունների համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Հայաստանի տնտեսական պատմության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրման մեթոդը և կապը այլ գիտությունների հետ: Թեմա-2 Նախնադարյան ժամանակաշրջան, բրոնզի և երկաթի դարեր: Թեմա-3 Ուրարտուի տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա-4 Հայաստանի տնտեսական և քաղաքական կյանքը ստրկատիրական դարաշրջանում: Թեմա-5 Հայաստանի բնակչության կազմը, կառուցվածքը և զբաղմունքը Արշակունիների տիրապետության և մարզպանության ժամանակաշրջանում: Թեմա-6 Հայաստանի տնտեսությունը արաբական տիրապետության շրջանում: Թեմա-7 Հայաստանի վարչաքաղաքական կառուցվածքը և տնտեսական զարգացման ընթացքը IXդ. կեսերից մինչև 1045թ: Թեմա-8 Հայաստանի տնտեսությունը XI–XIII դդ.: Թեմա-9 Կիլիկյան հայկական պետության կազմավորումը, վարչաքաղաքական կառուցվածքը և տնտեսությունը: Թեմա-10 Հայաստանի տնտեսությունը XVI–XVIII դդ.: Թեմա-11 Ռուսական կայսրության տնտեսական քաղաքականությունը հարավային Կովկասում և արևելյան. Հայաստանում: Թեմա-12 Խորհրդային Հայաստանի տնտեսական զարգացման ընթացքը 1920-45 թթ.: Թեմա-13 ՀԽՍՀ արդյունաբերության վերակառուցումը 1920-45 թթ. և 1945-65 թթ.: Թեմա-14 Գյուղատնտեսության զարգացման ընթացքը: Թեմա-15 Քաղաքական հալածանքները նախապատերազմյան և ետպատերազմյան տարիներին: Անձի պաշտամունքի քննադատությունը: Թեմա-16 ՀԽՍՀ-ի տնտեսությունը 1965-85 թթ.: Լճացման երևույթների խորացումը: Թեմա-17 ՀԽՍՀ տնտեսության ճյուղային և տարածական կառուցվածքը: Թեմա-18 ՀԽՍՀ արդյունաբերության ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա-19 ՀԽՍՀ գյուղատնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա-20 Արտադրական և սոցիալական ենթակառուցվածքները և դրանց դերը տնտեսության զարգացման գործում: Թեմա-21 ՀԽՍՀ տրանսպորտային համակարգի բնութագիրը: Թեմա-22 ՀԽՍՀ-ն վերակառուցումից մինչև անկախություն: Թեմա-23 ՀՀ տնտեսության զարգացման վերլուծություն:

Տ/բ-013 Տնտեսական աշխարհագրություն - 3 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսնողին տալ համակարգված գիտելիքներ աշխարհի ժամանակակից քարտեզի ձևավորման փուլերի, մոլորակի բնական պայմանների և

ռեսուրսների տեղաբաշխման, դրանց օգտագործման արդի ձևերի, արտադրողական ուժերի տեղաբաշխման օրինաչափությունների, սկզբունքների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա պատկերացում աշխարհի բնակչության, վերարտադրության, տեղաբաշխման, համաշխարհային տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի, արտադրության ճյուղերի տեղաբաշխման, միջազգային տնտեսական կապերի արդի ձևերի մասին,
2. կկարողանա բացահայտել բնակչության շարժի, կազմի, տեղաբաշխամման առանձնահատկությունները,
3. կկարողանա ցույց տալ աշխարհի բնակչության խտաբնակ արեալները, քաղաքային խոշոր ագլոմերացիաները,մեգալապոլիսները:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա-1</u> Տնտեսական աշխարհագրության առարկան, ուսումնասիրման մեթոդներ, կապը մյուս գիտությունների հետ: <u>Թեմա-2</u> Արտադրողական ուժերի տեղաբաշխման օրինաչափությունները: <u>Թեմա-3</u> Աշխարհի ժամանակակից քաղաքական քարտեզի ձևավորման փուլերը: <u>Թեմա-4</u> Աշխարհագրական դիրք հասկացության էությունը, նրա տնտեսական գնահատականը: <u>Թեմա-5</u> Աշխարհի ընդերքի ռեսուրսների աշխարհագրական գնահատականը: <u>Թեմա-6</u> Աշխարհի բնակչության թվաքանակը, կազմն ու կառուցվածքը: <u>Թեմա-7</u> ԳՏՀ-ն և համաշխարհային տնտեսությունը: <u>Թեմա-8</u> Աշխարհի արդյունաբերության ճյուղային կառուցվածքը և տեղաբաշխումը: <u>Թեմա-9</u> Աշխարհի գյուղատնտեսության ճյուղային կառուցվածքը և տեղաբաշխումը: <u>Թեմա-10</u> Համաշխարհային տրանսպորտի կառուցվածքը: <u>Թեմա 11.</u> Ծառայությունների ոլորտի աշխարհագրություն: <u>Թեմա 12.</u> Համաշխահային առևտուրը և միջազգային տնտեսական հարաբերությունները:

<u>Տ/բ014 Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ - 3 կրեդիտ</u>

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

<u>Նպատակը</u>

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել մրջազգային տնտեսական հարաբերությունների, համաշխարհային տնտեսական գործընթացների հետ, պարզաբանել միջազգային առևտրի, կապիտալի և աշխատուժի տեղաշարժերը, և ներկայացնել միջազգային արժութային համակարգի ձևավորման և զարգացման ընթացքը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ ՄՏՀ-ի կառավարման գործիքների և մեխանիզմների վերաբերյալ,
2. կարողանան ճիշտ կողմնորոշվել և գնահատելտնտեսական իրավիճակային զարգացումները,
3. կկարողանա բացահայտել ՄՏՀ-ի էությունը, հիմնախնդիրները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների էությունը, ուսումնասիրության առարկան և հիմնական խնդիրները: Թեմա 2. Աշխատանքի միջազգային բաժանումը որպես միջազգային տնտեսական հարաբերությունների օբյեկտիվ հիմք: Թեմա 3. Համաշխարհային տնտեսության էությունը և զարգացման առանձնահատկությունները: Թեմա 4. Համաշխարհային տնտեսության գլոբալացումն ու գլոբալ հիմնախնդիրները: Թեմա 5. Միջազգային առևտրի տեսությունները: Թեմա 6. Միջազգային առևտրի եղանակները, սահմանափակումները: Թեմա 7. Միջազգային առևտրի ոլորտները: Թեմա 8. Արտադրության գործոնների միջազգային շարժը: Թեմա 9. Վերազգայնացում: Թեմա 10. Միջազգային արժութային հարաբերությունները և արժութային փոխարժեքի ավանդական տեսությունները: Թեմա 11. Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը բաց տնտեսության պայմաններում: Թեմա 12. Արտաքին պարտք և դրա կառավարում: Թեմա 13. Տնտեսական ինտեգրացիա: Թեմա 14. Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների տրանսպորտային ապահովումը: Թեմա 15. Ապահովագրության դերը միջազգային տնտեսական հարաբերությունների համակարգում:

ԻՏՄՄ/բ1369 Տնտեսամաթեմատիկական մոդելներ-5 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել տնտեսագիտական խնդիրների լուծման տարբեր մաթեմատիկական մեթոդներին, դրանց լուծմանն ուղղված մաթեմատիկական մոդելների կազմմանը և համակարգչային կիրառական ծրագրերի օգնությամբ դրանց լուծմանը: Դասընթացը նպատակ ունի, նաև, ուսանողներին ծանոթացել տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների նախագծման և կառուցման գործընթացին, ինչպես նաև, տնտեսագիտական խնդիրների լուծմանն ուղղված MS Excel-ի Solver ծրագրին և տնտեսագիտական հատուկ նշանակության ֆունկցիաներին: Դաընթացի հիմնական նպատակն է ուսնողներին տալ մասնագիտական

ոլորտի խնդիրները մաթեմատիկական մոդելավորման և համակարգչային ժամանակակից միջոցներով լուծելու հենքային գիտելիքներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կիմանա, թե ինչ է իրենից ներկայացնում մաթեմատիկական մոդելը,դրա նախագծման և ստեղծման էտապները, մաթեմատիկական մոդելի տեսակները,
2. կկարողանա հստակ ձևակերպել մոդելի գաղափահ»
3. կկարողանա կազմել հիմնական տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելները կազմած մոդելների հիման վրա ստանալ խնդիրների լուծումները MS Excel-ի Solver փաթեթի և տնտեսագիտական ֆունկցիաների միջոցով,
4. կտիրապետի տնտեսամաթեմատիկական մոդելավորման հիմնական հասկացություններին,
5. կտիրապետի MS Excel-ի միջավայրում Solver փաթեթի և Excel-ի տնտեսագիտական ֆունկցիաների աշխատանքի սկզբունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մաթեմատիկական և համակարգչային մոդելավորում: Թեմա2. Մոդելավորման հիմնական էտապները: Խաղային մոդելներ: Իմիտացիոն մոդելավորում: Թեմա 3. Մաթեմատիկական մոդելների դասակարգումը: Թեմա 4. Մոդելի նախագծման և ստեղծման էտապները: Թեմա 5. Բազմակրիտերիալ մոդելներ: Թեմա 6. Օպտիմիզացիոն մոդելներ: Թեմա 7. Արտադրական պլանավորման մոդել: Թեմա 8. Եկամուտների բաշխման խնդրի մոդել: Թեմա 9. Պաշարների կառավարման խնդրի մոդել: Թեմա 10. Դասական տրանսպորտային խնդրի մոդել: Թեմա 11. Մեկապրանքային ստատիկ կամ Ուիլսոնի մոդել: Թեմա 12. Շրջիկ գործակալի(կոմիվոյաժերի) խնդրի մոդել: Թեմա 13. Հաստոցների օպտիմալ ծանրաբեռնման խնդրի մոդել: Թեմա 14. Նշանակումների խնդրի մոդել: Լեոնտևի մոդել: Թեմա 15. Ռեգրեսիոն անալիզ: Նրա կիրառությունը տնտեսագիտական մոդելավորման խնդիրներում: Թեմա 16. Կոռելացիոն անալիզ: Նրա կիրառությունը տնտեսագիտական մոդելավորման խնդիրներում: Թեմա 17. Անընդհատ պատահական մեծությունների բաշխման ֆունկցիաներ, t-բաշխումը և նրա կիրառությունը: Թեմա 18. Անընդհատ պատահական մեծությունների բաշխման ֆունկցիաներ, հավանականությունների նորմալ բաշխում:

Տ/բ016 Հակաճգնաժամային կառավարում - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել տնտեսական հարաբերությունների կառավարման գործընթացում հակաճգնաժամային կառավարման դերը և նշանակությունը, հակաճգնաժամային կառավարման հիմնական կատեգորիաները, առարկան, խնդիրները, ռազմավարության առանձնահատկությունները, հակաճգնաժամային կառավարման տարրերը և իրավիճակի գնահատման հիմնական ցուցանիշները, հակաճգնաժամային կառավարման քաղաքականության մշակման առանձնահատկությունները, մեթոդները և տեսակները, արդյունավետության բարձրացման հիմանական ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

1. կիմանա հակաճգնաժամային կառավարման, աշխատանքի արտադրողականության և արդյունավետության բարձրացման ուղիները,
2. կկարողանա վերլուծել համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի առաջացման պատճառները,
3. կկարողանա կողմնորոշվել ճգնաժամային իրավիճակներում տնտեսության կայունացման գործընթացների ալգորիթմում, կատարի ինքնուրույն և ճիշտ եզրահանգումներ,
4. կտիրապետի հակաճգնաժամային կառավարման արդի հիմնախնդիրներին,
5. կառաջարկի տնտեսագիտորեն հիմնավորված լուծումներ ճգնաժամային արդի հիմնախնդիրների վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի առաջացման պատճառները և առանձնահատկությունները: Թեմա 2 Ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի բացասական դրսևորումները: Թեմա 3 Արտերկրյա կառավարությունների հակաճգնաժամային միջոցառումները և դրանց դասերը: Թեմա 4 ՀՀ կառավարության հակաճգնաժամային միջոցառումները: Թեմա 5 ՀՀ կառավարության հակաճգնաժամային միջոցառումների արդյունավետության բարձրացման ուղիները:

Տ/բ-017 Ռազմավարական ղեկավարում-3 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ռազմավարական ղեկավարման առանձնահատկություններին, ռազմավարական ծրագրերի կազմման և իրականացման մեթոդներին ու եղանակներին: Դասընթացի շրջանակներում

ուսանողներին կներկայայացվի ռազմավարության մշակման առանձնահատկությունները, դրանում կիրառվող գործիքակազմը, կառավարման ժամանակակից դպրոցների և հետազոտողների ուսումնասիրությունները և մշակված մոդելները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1.կկարողանա գնահատել առկա վիճակը և կատարել վերլուծություն

2.կկարողանա կատարել հեռանկարային առաջնահերթությունների ընտրություն

3.կկատարի ռազմավարական որոշումների մշակում, առաջմղում և ընդունում

4.կկարողանա հստակ իրականացնել ռազմավարական ծրագրեր

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1</u> «Ռազմավարական կառավարման» էությունը և խնդիրները: <u>Թեմա 2</u> Ռազմավարական պլանավորման տրամաբանությունը և փուլերը: <u>Թեմա 3</u> Ռազմավարություն-ների սցենարային մշակման պորտֆելային մատրիցներ: <u>Թեմա 4</u> Ռազմավարութ-յունների սցենարային մշակման շուկայական մատրիցներ: <u>Թեմա 5</u> Ռազմավարական պլանավորման մակարդակները: <u>Թեմա 6</u> Գործարար ծրագիր (բիզնես պլան), դրա բաժինները, մշակման առանձնահատկությունները:

<u>Տ/բ-018 Անձնակազմի ղեկավարում -6 կրեդիտ</u>

Շաբաթական 6 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն ուսանողների մոտ ժամանակակից կազմակեր-պություններում անձնակազմի ղեկավարման հիմունքների ուղղությամբ տեսական գիտելիքների ձևավորումն է: Առարկան ուսումնասիրում է անձնակազմի ղեկավարման ժամանակակից մոտեցումներն ու մեթոդները, կազմակերպությունների անձնակազմի կառավարման համակարգերը, կադրային քաղաքականությունը, որոնք հետագայում ուսանողների համար կիրառելի կլինեն պրակտիկայում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անձնակազմի ղեկավարման ժամանակակից մեթոդները, կոնֆլիկտների տեսակները և դրանց հաղթահարման միջոցները կոլեկտիվում,
2. կկարողանա ճիշտ պատկերացնել կազմակերպության (մասնավոր և պետական) ներքին ֆունկցիոնալ կառուցվածքը, հիերարխիան և սուբորդինացիան ու դրանց ղեկավարման առանձնահատկությունները,

3. կտիրապետի անձնակազմի ղեկավարման ժամանակակից մեթոդներին, ինչպես նաև անձնակազմի ղեկավարման վրա ազդող գործոնների յուրահատկություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Կազմակերպության անձնակազմը. հիմնական հասկացություններն ու տեսությունները: Թեմա-2 Անձնակազմի կառավարման մեթոդոլոգիան: Թեմա-3 Անձնակազմի կառավարման համակարգի կառուցվածքը: Թեմա-4 Անձնակազմի կառավարման համակարգի գործունեության ապահովումը: Թեմա-5 Կազմակերպության կադրային քաղաքականությունը: Թեմա-6 Կադրային պլանավորում: Թեմա-7 Անձնակազմի ներգրավումը: Թեմա-8 Անձնակազմի գործնական գնահատականը: Թեմա-9 Անձնակազմի զարգացումը: Թեմա-10 Անձնակազմի կառավարման համակարգի արդյունավետության գնահատականը:

Յ/բ- Կազմակերպչական վարքագիծ-3 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (24ժամ դասախոսություն, 24 ժամ սեմինար)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել մարդկային վարքի և գործունեության օրինաչափություններին, մասնավորապես, խմբային գործունեության առանձնահտկություններին: Դասընթացի սահմաններում ուսումնասիրվում են այնպիսի հոգեբանական ֆենոմեններ և գործընթացներ ինչպիսիք են լիդերություն, կոնֆլիկտներ, խմբային մշակույթ, անհատական առանձնահատկություններ, խմբային ճնշման երևույթներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
2. կկարողանա վերլուծել կազմակերպչական վարքի օրինաչափությունները,
3. կկարողանա հոգեբանական որոշակի հարցերի շուրջ կատարել եզրահանգումներ,
4. կկկարողանա կատարել մասնագիտական կանխատեսումներ աշխատանքային վարքի և նորմերի ձևավորման վերաբերյալ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Կազմակերպչական վարքի ուսումնասիրման առարկան, խնդիրները, մեթոդները: Թեմա 2 Վարքի մեկնաբանման հիմնական հոգեբանականուղղությունները: Թեմա 3 Լիդերության ֆենոմենը: Թեմա 4 Կոնֆլիկտները կազմակերպությունում: Թեմա 5 Աշխատակիցների դրդապատճառավորումը: Թեմա 6 Աշխատակազմի արժեքային համակարգը: Թեմա 7 Կոմունիկացիան կազմակերպությունում: Թեմա 8 Կազմակերպ-

չական մշակույթ: Թեմա 9 Խումբ: Խմբային վարք:

Կամընտրական դասընթացներ

Ընտրովի առարկա-1

Չ/բ-031 Կառավարման հոգեբանություն - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 3.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ սեմինար)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կառավարման հոգեբանության հիմնական խնդիրներին, քննարկել կառավարման գործունեության հոգեբանական առանձնա-հատկությունները և դրանց կապը տարբեր գործոնների հետ, վերլուծել կառավարիչի անձի հոգեբանական կերպարը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա կառավարման և հոգեբանության առարկայի խնդրացանկը,
2. կտիրապետի կառավարման ոճերին և ռազմավարություններին,
3. կկարողանա հոգեբանորեն վերլուծել կառավարչական խնդիրները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կառավարման հոգեբանության առարկան և խնդիրները: Թեմա2. Կառավարման հոգեբանության կապը այլ գիտություններիհետ: Թեմա3.Կառավարման հոգեբանության ուսումնասիրության մեթոդները: Թեմա4. Կառավարման տեսությունները: Թեմա5. Ղեկավարման ոճերի տեսակները, դրանց կիրառումը և աշխատանքի արդյունա-վետությունը: Թեմա6. Ղեկավար-ենթակա հարաբերությունները աշխատանքային կոլեկտիվում: Թեմա7. Ղեկավար-լիդերի անձնային որակները:

Չ/բ- Կառավարման սոցիոլոգիա և կոնկրետ սոցիոլոգիական հետազոտութ-յուններ - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 3.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ սեմինար)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել կառավարման գործընթացում սոցիոլոգիական մոտեցման նախրաժեշտության, սոցիոլոգիական հետազոտությունների դերի վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիոլոգիայի դերը կառավարման գործընթացների արդյունավետ կազմակերպման գործում,
2. կկարողանա կազմակերպել կառավարման գործընթացի արդյունավետության գնահատմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտություն,
3. կտիրապետի կառավարման սոցիոլոգիական հետազոտման հիմնական մեթոդներին, գործիքների մշակման ձևերին, վերլուծության հիմնական եղանակներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կառավարման սոցիոլոգիայի էությունը: Թեմա 2. Իշխանություն, կառավարում և սոցիալական վերահսկողություն: Թեմա 3. Կազմակերպությունների կառավարում: Թեմա 4. Կորպորատիվ մշակույթ: Թեմա 5. Սոցիոլոգիական հետազոտություն:

Ընտրովի առարկա-2

Տ/բ-019 Անշարժ գույքի կառավարում - 2 կրեդիտ

Շաբաթական 1.5 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացն ուղղված է անշարժ գույքի կառավարման կառուցվածքի, մեթոդների ծանոթացմանը: Այն հանդիսանում է կարևորագույն մի առանձին ոլորտ, որն ունի առանձին ուսումնասիրման և ներկայացման կարիք: Դասընթացը նպաստում է սովորելու, իմանալու անշարժ գույքի կառավարման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև իրավական այն բոլոր մոտեցումների ուսումնասիրումը, ինչը վերաբերվում է տվյալ բնակավառին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անշարժ գույքի կառավարման վերաբերյալ օրենսդրական եւ ենթաօրենսդրական ակտերը,
2. կիմանա անշարժ գույքի կառավարման դերն ու նշանակությունը ամբողջ կառավարման տեսության մեջ,
3. կկարողանա մեկնաբանել անշարժ գույքի կառավարման գործընթացում տեղի ունեցող այս կամ այն երեւույթը
4. կտիրապետի անշարժ գույքի կառավարման առանձնահատկություններին, օրենսդրական մոտեցումներին, որոնք անհրաժեշտ են անշարժ գույքի, որպես տնտեսագիտական կատեգորիայի ավելի կայացման եւ կատարելագործման համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Անշարժ գույքի տնտեսագիտական հասկացությունը: Թեմա 2 Անշարժ գույքի շուկայի ուսումնասիրումն ու վերլուծությունը: Թեմա 3 Անշարժ գույքի գնահատման հասկացությունները, նպատակները եւ սկզբունքները: Թեմա 4 Անշարժ գույքի կառավարման հիմունքները: Թեմա 5 Հողերի կառավարում: Թեմա 6 Անշարժ գույքի ապահովագրություն: Թեմա 7 ՀՀ անշարժ գույքի իրավական ասպեկտները:

Տ/բ-020 Ներդրումների պորտֆելի կառավարում - 2 կրեդիտ

Շաբաթական 1.5 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տարբեր եկամտաբերություն, ռիսկի մակարդակ և փոխկախվածություն ունեցող մի խումբ ներդրումային ակտիվների արդյունավետ համակցության ներկայացումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ ներդրումների տեսակներից և ձևերից, մասնավորապես պորտֆելային ներդրումների վերաբերյալ,
2. կիմանա տարբեր տեսակի արժեթղթերի քանակական բնութագրիչների էությունը և համեմատություն ֆոնդային շուկային գնագոյացման ավանդական մեթոդների միջոցով,
3. ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Ներդրումների էությունը և տեսակները: Պորտֆելների հասկացությունը և նրանց դասակարգումը: Թեմա 2 Արժեթղթերի արժեքի և եկամտաբերության սահմանումը: Թեմա 3 Օպտիմալ պորտֆելի ձևավորումը ըստ Գ. Մարկովիցի: Թեմա 4 Կապիտալ ակտիվների գնահատման մոդելը: Թեմա 5 Ռիսկային արժեթղթերի պորտֆելի կառավարում: Թեմա 6 Օբլիգացիոն պորտֆելի կառավարում: Թեմա 7 Արժեթղթերի պորտֆելի հեջավորում:

Ընտրովի առարկա-3

Տ/բ-021 Նախագծի ղեկավարում - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 3.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել նախագծերի ղեկավարման առանձնահատկություններին, դրանց կազմման, պլանավորման և օպերատիվ

ղեկավարման մեթոդներին ու եղանակներին: Դասընթացի շրջանակներում ուսանողներին կներկայայացվի նախագծերի կազման, նախնական գնահատման, պլանավորման առանձնահատկությունները, դրանում կիրառվող գործիքակազմը, ժամանակակից անհատ հետազոտողների աշխատանքները և խոշորածավալ նախագծերի իրականացման կոնկրետ իրավիճակային օրինակներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա նախագծերի ղեկավարման տեսական մոտեցումները,
2. կիմանա նախագծերի ղեկավարման գործիքները, մեխանիզմները և ծրագրերը,
3. կկարողանան ճիշտ կողմնորոշվել և գնահատել տնտեսական իրավիճակային զարգացումները և ընդունել որոշումներ,
4. կկարողանան պատկերացնել և գնահատել ոչ բարդ նախագծեր և կոնկրետ լուծումներ առաջարկեն առաջադրված խնդիրների լուծման համար:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1</u> Նախագծերի կառավարման գործընթացը: <u>Թեմա 2</u> Պատվիրատուի նախագծի մասնագրերը: <u>Թեմա 3</u> Կազմակերպում: <u>Թեմա 4</u> Աշխատանքի ստորաբաժանում և կոդավորում: <u>Թեմա 5</u> Ծախսերի գնահատում: <u>Թեմա 6</u> Պլանավորում: <u>Թեմա 7</u> Հերթադրում: <u>Թեմա 8</u> Նախագծի իրագործում, հաստատում: <u>Թեմա 9</u> Գնումների գործընթաց: <u>Թեմա 10</u> Ծախքերի կառավարում: <u>Թեմա 11</u>Փոփոխություններ: <u>Թեմա 12</u> Առաջընթացի կառավարում:

<u>Տ/բ -022 Տնտեսության և արտադրության կազմակերպում - 4 կրեդիտ</u>

Շաբաթական 3.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել կազմակերպության ստրատեգիական և տակտիկական հարցերի մշակման, կառավարման կազմակերպական ձևերի կազմակերպման սկզբունքները, նյութական ու աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման ռացիոնալ մեթոդները, արտադրության միջոցների ու սպառման առարկաների արտադրության ու բաշխման հիմնախնդիրները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա տնտեսության, արտադրության կազմակերպման ձևերը, կառավարման համակարգը,
2. կկարողանա գրագետ ձևով կազմակերպել արտադրության գործոնների միացումը,

3. կկարողանա ճիշտ հաշվարկել ձեռնարկության արտադրական, աշխատանքային ռեսուրսները, գնահատել ձեռնարկության ունեցած հնարավորությունները,
4. կտիրապետի տնտեսության և արտադրության կազմակերպման ձևերին, արտադրության պլանավորման էությանը, սկզբունքներին, մեթոդներին, աշխատանքի նորմավորմանը և վարձատրմանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Պետության դերը տնտեսության մեջ: Թեմա 2 Արտադրության էությունը և խնդիրնեհո: Թեմա3 Արտադրության տիպերը, կազմակերպման ձևերը: Արտադրական գործընթացի ձևավորումը: Տեսակները: Թեմա 4 Արտադրության համակենտրոնացումը, ձևերը, ցուցանիշները: Թեմա 5 Արտադրության մասնագիտացումը և դրա անհրաժեշտությունը: Թեմա 6 Արտադրության կոոպերացումը: տեսակները: Թեմա 7 Արտադրության կոմբինավորումը և տիպային ձևերը: Թեմա 8 Արտադրական ձեռնարկության էությունը, նպատակը, կազմակերպման անհրաժեշտ պայմաններ, գործունեության վերակառուցումը և լուծարումը: Թեմա 9 Ձեռնարկության արտադրական կառուցվածքը: Թեմա 10 Ձեռնարկության հիմնական միջոցների կազմը, կառուցվածքը, մաշվածքը, օգտագործման բարելավման ցուցանիշները: Թեմա 11 Ձեռնարկության շրջանառու միջոցների էությունը, կազմը, կառուցվածքը, խնայողության աղբյուրներն ու ուղիները, նորմավորումը և շրջանառելիության արագացումը: Թեմա 12 Ձեռնարկության արտադրական հզորությունը: Թեմա 13 Ձեռնարկության անձնակազմը, նրա կառուցվածքը, հիմնական բնութագրումները: Թեմա 14 Ձեռնարկության նյութատեխնիկական ապահովման կազմակերպումը, պլանավորումը, ռեսուսրերի մատակարարման պայմանները: Լոգիստիկա:

Ընտրովի առարկա-4

S/բ-023 Արտադրության լոգիստիկա - 3 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել արտադրության լոգիստիկայի արդի հիմնախնդիրները, երիտասարդ գիտության տեղն ու դերը տնտեսության և արտադրության կառավարման համակարգում, դասընթացի տնտեսական անհրաժեշտությունն ու կարևորությունը, տնտեսագիտորեն հիմնավորված լուծումներ առաջարկել նյութատեխնիկական մատակարարման արդի հիմնախնդիրների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կունենա գիտելիքներ արտադրական լոգիստիկայի կազմակերպման, աշխատանքի արտադրողականության և արդյունավետության բարձրացման ուղիների մասին,
2. կարողանա ներկայացնել երիտասարդ գիտության տեղն ու դերը տնտեսության կառավարման համակարգում,
3. կտիրապետի արտադրության լոգիստիկայի արդի հիմնախնդիրներին,
4. կտիրապետի պաշարների, հումքի, նյութերի պահեստավորման մեթոդաբանությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Արտադրական լոգիստիկայի էությունը, հայեցակարգը: Թեմա 2 Արտադրության լոգիստիկայի գործառույթները: Թեմա 3 Լոգիստիկական համակարգի տարրերը և ցիկլը: Թեմա 4 Հիմնական լոգիստիկական հայեցակարգերը և համակարգերը: Թեմա 5 Գնման լոգիստիկա և սպառման լոգիստիկա: Թեմա 6 Պաշարի և պահեստավորման լոգիստիկա: Թեմա 7 Տրանսպորտային լոգիստիկա:

Տ/բ-024 Տնտեսական գործունեության վերլուծություն - 3 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել տնտեսական գործունեության վերլուծության միջոցով կազմակերպությունների զարգացման ռազմավարությունը և մարտավարությունը, գնահատել բիզնես-ծրագրի կազման արդյունավետությունը և կատարման աստիճանը, բացահայտել արտադրության արդյունավետության բարձրացման ներքին հնարավորությունները, վերլուծական հետազոտությունների արդյունքները կիրառել կառավարիչական որոշումներ ընդունելու գործընթացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ տնտեսական գործունեության վերլուծության տեսական հիմունքների մասին,
2. կարողանա իրականացնել տնտեսական երևույթների վերլուծություններ,
3. որոշել կազմակերպության տնտեսական գործունեությունը բնութագրող հիմնական ցուցանիշների փոփոխության վրա տարբեր գործոնների ազդեցությունը,
4. կանխատեսել տնտեսական գործունեության հետագա զարգացման հեռանկարները:

Բովանդակությունը.

ԹԵՄԱ 1 ՏԳՎ ընդհանուր բնութագիրը: ԹԵՄԱ 2 Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների վերլուծություն: ԹԵՄԱ 3 Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծություն: ԹԵՄԱ 4 Ֆինան-

սական ակտիվների վերլուծություն: ԹԵՄԱ 5 Նյութական պաշարների վերլուծություն: ԹԵՄԱ 6 Ապրանքային պաշարների վերլուծություն: ԹԵՄԱ 7 Դեբիտորական պարտքերի վերլուծություն: ԹԵՄԱ 8. Դրամական միջոցների վերլուծություն: ԹԵՄԱ 9. Եկամուտների և ծախսերի վերլուծություն: ԹԵՄԱ 10. Կանոնադրական կապերի վերլուծություն: ԹԵՄԱ 11. Ֆինանսական արդյունքների վերլուծություն: ԹԵՄԱ 12. Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն: ԹԵՄԱ 13. Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծություն: ԹԵՄԱ 14. Ֆինանսական դրության վերլուծություն:

Ընտրովի առարկա-5

Տ/բ- 025 Կարիերայի կառավարում - 3 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի հիմնական նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել աշխատաշուկայի պահանջներին, աշխատանք փնտրելու և գտնելու հմտություններին, ռեզյումեի կազմման ձևերին, մոտիվացիոն և ուղեկցող նամակների ներկայացման կարգին, ինքնաներկայացման և ինքնադրսևորման հմտությունների տիրապետմանը, հարցազրույցների վարման մշակույթին, սթրեսային իրավիրճակների և կոնֆլիկտների արդյունավետ հաղթահարմանը, ինչպես նաև աշխատանքի վայրում հետագա զարգացումների և առաջխաղացումների հմտությունների տիրապետմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ ինքնաներկայացման, ռեզյումեի, մոտիվացիոն և ուղեկցող նամակների պատրաստման, հարցազրույցի բարեհաջող անցման, աշխատանք գտնելու մասին,
2. կտիրապետի մասնագիտական կարողությունների ինքնաներկայացման հմտություններին,
3. կկարողանա ճիշտ կողմնորոշվել մասնագիտության ընտրության մեջ, հաջողությամբ հաղթահարել հարցազրույցների փուլերը և ձեռք բերել աշխատատեղ:

Բովանդակությունը.

ԹԵՄԱ 1 «Կարիերայի կառավարում» առարկայի ներածություն: ԹԵՄԱ 2 Կարիերայի զարգացման ռազմավարություն: ԹԵՄԱ 3 Հաջողակ կարիերա, կառուցման քայլերը: ԹԵՄԱ 4 Ռեզյումե, մոտիվացիոն և ուղեկցող նամակներ: ԹԵՄԱ 5 Հարցազրույց: ԹԵՄԱ 6 Կարիերայի աճ և զարգացում: ԹԵՄԱ 7 Ինքնավստահություն և բարձր աշխատավարձ: ԹԵՄԱ 8. Ղեկավար օղակի կարիերայի կառավարում և սեփական բիզնեսի հիմնում:

Տ/բ-026 Կոմերցիայի հիմունքներ - 3 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել առևտրային գործունեության էությունը, նրա օբյեկտների և սուբյեկտների նկարագիրը, դերը կազմակերպություններում, զարգացման խնդիրներն ու դերը ժամանակակից պայմաններում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ առևտրային գործունեության, տեսակների, տարրերի մասին,
2. կկարողանա բացատրել առևտրային տեղեկատվություն, գաղտնիք, պայմանագրեր հասկացությունները,
3. կտիրապետի բանակցությունների վարման, պայմանագրերի կազմման գործընթացի հմտություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Առևտրային գործունեության էությունը շուկայական տնտեսության պայմաններում: Թեմա 2 Առևտրային գործունեության օբյեկտները, սուբյեկտները և հիմնական սկզբունքները: Թեմա3 Առևտրային գործունեության էությունը արդյունաբերական կազմակերպություններում: Թեմա 4 Առևտրային կառույցների տեսակները և դրանց գործառույթները: Թեմա 5 Առևտրային գործունեության զարգացման դերն ու խնդիրները ժամանակակից պայմաններում: Թեմա 6 Կոմերսանտին ներկայացվող անձնային և մասնագիտական պահանջները: Թեմա 7 Բանակցությունների ձևերը, վարման կարգը և արդյունքների ձևակերպումը: Թեմա 8 Առևտրային տեղեկատվություն և առևտրային գաղտնիք: Թեմա 9 Ապրանքային նշաններ: Թեմա 10 Ապրանքների առքուվաճառքի պայմանագրեր: Թեմա 11 Ապրանքների մեծածախ գնումների առևտրային գործունեությունը:

IV. Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ

Տ/բ 027 Ֆինանսներ և վարկ - 6 կրեդիտ

Շաբաթական 3,5 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է բացահայտել ֆինանսական հասկացությունների էությունը, դրանց առաջացման և դրսևորման օրինաչափությունները, պետական և

տեղական մակարդակներում, տնտեսվարող սուբյեկտների հետ հաստատվող հարաբերություններում դրսևորվող առանձնահատկությունները՝ պայմանավորված ֆինանսական խնդիրների, վարկի և վարկային հարաբերությունների առանձնահատկություններով: Դասընթացի ուսումնասիրման խնդիրն է ձևավորել ընդհանուր պատկերացումներ դրամական հարաբերությունների կարգավորման և վարկավորման սկզբունքների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ՀՀ ֆինանսական համակարգի օղակների կառուցվածքը, բնորոշ գործառույթները,
2. կիմանա ֆինանսական վերահսկողության ձևերը և մեթոդները
3. կկարողանա գործնականում գրագետ ձևով կիրառել տեսական գիտելիքները ֆինանսների կառավարման ոլորտում,
4. կտիրապետի բյուջետային գործընթացի վերլուծության հմտություններին,
5. կտիրապետի տնտեսվարող սուբյեկտների ֆինանսական պլանավորման և ֆինանսական վերահսկողության կազմակերպման հմտություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հասկացություն ֆինանսների մասին: Թեմա 2. Ֆինանսական համակարգը: Թեմա 3. Ֆինանսական քաղաքականություն: Թեմա 4. Ֆինանսական վերահսկո-ղություն: Թեմա 5. Առևտրային կազմակերպությունների և ձեռնարկությունների ֆինանսները: Թեմա 6. Ձեռնարկության արտադրանքի իրացումից հասույթը և շահույթը: Թեմա 7. Բյուջեն և բյուջետային համակարգ: Թեմա 8. Պետական վարկ: Թեմա 9. Վարկը և վարկային համակարգը: Թեմա 10. Առևտրային բանկերը և նրանց գործառույթները:

Տ/բ-028 Ռիսկերի կառավարում և ապահովագրություն - 5 կրեդիտ

Շաբաթական 5ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24ժամ գործնական)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել կայուն գիտելիքներ ռիսկերի կառավարման, վերլուծության և գնահատման, ինչպես նաև ապահովագրության ուղղությամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա դասընթացի կարևորությունը հասարակական, քաղաքական և տնտեսական հարաբերություններում,

2. կիմանա ռիսկերի դերն ու նշանակությունը, դրանց կառավարման առանձնահատկությունները
3. կկարողանա տարբերակել և կիրառել համապատասխան ռիսկի կառավարման մոդելը,
4. կտիրապետի ռիսկերի կառավարման մեթոդներին, այլընտրանքային վերլուծությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Ռիսկերի կառավարման հիմնական դրույթները: Թեմա-2 Ռիսկերի դասակարգումը: Թեմա-3 Ռիսկի աստիճանի գնահատում և վերլուծություն: Թեմա-4 Ռիսկերի կառավարումը որպես մենեջմենթի համակարգ: Թեմա-5 Ռիսկերի ճյուղային կառավարումը: Թեմա-6 Ռիսկ-մենեջմենթը ներդրումային ռազմավարության կտրվածքով:

Տ/բ -029 Միջազգային բիզնես - 3 կրեդիտ

Շաբաթական 3 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել միջազգային բիզնեսի հիմնական սկզբունքներին և մեթոդներին, միջազգային առևտրի տեսություններին և միջազգային առևտրի պետական կարգավորման հիմնախնդիրներին, նաև ներկայացնել միջազգային արժութային հարաբրությունները և ֆինանսավարկային շուկաները, տալ ազատ տնտեսական գոտիների ընդհանուր բնութագիրը, կոմունիկացիաների դերը համաշխարհային տնտեսության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կատարել վիճակագրական վերլուծություն արժութային համակարգի, արտաքին առևտրի հնարավորությունների վերաբերյալ
2. կիմանա միջազգային բիզնեսի հիմնական սկզբունքները և մեթոդները,
3. կտիրապետի միջազգային առևտրի տեսությունների և միջազգային առևտրի պետական կարգավորման հիմնախնդիրներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Գործարարության տեսակները: Թեմա-2 Գործընկերային կապեր: Թեմա-3 Գործարար պայմանագիր: Թեմա-4 Արտաքին առևտուր: Թեմա-5 Միջազգային մարքեթինգ: Թեմա-6 Միջազգային արժութային հարաբերություններ: Թեմա-7 Միջազգային ֆինանսավարկային շուկաներ: Թեմա-8 Ազատ տնտեսական գոտիներ: Թեմա-9 Կոմունիկացիաների դերը համաշխարհային տնտեսության մեջ:

Տ/բ -030 Աշխատանքի տնտեսագիտություն - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի ուսումնասիրման նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել աշխատանքային հարաբերությունների էության, աշխատանքային գործունեության կազմակերպման, վարձատրության, արդյունավետության գնահատման, արտադրողականության, նորմավորման և այլ դրույթների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ աշխատանքի գիտական կազմակերպման, աշխատանքի արտադրողականության և արդյունավետության բարձրացման ուղիների, աշխատավարձի, դրա ձևերի և տեսակների մասին
2. կտիրապետի աշխատողների թվաքանակի կարգավորման, պլանավորման, աշխատանքի կազմակերպման և նորմավորման մեթոդներին,
3. կտիրապետի աշխատանքային գործընթացում առաջացող երևույթների ճիշտ մեկնաբանմանը, աշխատանքի արդյունքների գնահատմանը

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 «Աշխատանքի տնտեսագիտություն» դասընթացի առարկան, մեթոդը, խնդիրները, կապը այլ գիտությունների հետ: Թեմա 2 Աշխատակազմի կարգավորումը և պլանավորումը: Թեմա 3 Աշխատանքի կազմակերպումը և նորմավորումը: Թեմա 4 Աշխատանքի վարձատրության կազմակերպման էությունը և սկզբունքները: Թեմա 5 Աշխատանքի արտադրողականությունը և արդյունավետությունը: Թեմա 6 Աշխատանքի շուկան և նրա կարգավորումը:

Տ/բ-031 Ազգային տնտեսություն - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 3.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ներկայացնել համաշխարհային տնտեսության կազմում ազգային տնտեսության տեղը և դերը՝ նրա մակրոտնտեսական ցուցանիշներով: Դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրման առարկա են նաև ազգային տնտեսությունների տիպաբանությունը, մակրոտնտեսական զարգացման մոդելները, ազգային տնտեսությունների մրցակցային հնարավորությունները և

մրցակցային զարգացման փուլերը, ազգային տնտեսության կառուցվածքը (ընդհանրացված և ըստ երկրների խմբերի), արտադրական և սոցիալական ենթակառուցվածքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա գիտելիքներ ազգային տնտեսության նշանակության, նրա առջև ծառացող խնդիրների, զարգացման օրինաչափությունների մասին,
2. կարողանա կողմնորոշվել ազգային տնտեսական պրոցեսների մեջ,
3. կտիրապետի վերլուծության համագիտական և տնտեսագիտական բոլոր մեթոդ-ներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1 Ազգային տնտեսության դասընթացի առարկան, խնդիրները, մեթոդը, կապը այլ գիտությունների հետ: Թեմա-2 Ազգային տնտեսությունները որպես համաշխարհային տնտեսության բաղադրիչներ: Թեմա-3 Երկրների տիպաբանական դասակարգումը: Թեմա-4 Ազգային սահմանների և ազգային տնտեսությունների հիմնախնդիրը: Թեմա-5 Ազգային տնտեսությունների մակրոտնտեսական զարգացման հիմնական մոդելները: Թեմա-6 Ազգային տնտեսությունների զարգացման ժամանակակից մոդելները: Թեմա-7 Ազգային տնտեսությունների մրցակցային հնարավորությունները: Թեմա-8 Զարգացման գործոնային պայմաններ: Թեմա-9 Զարգացման ներքին պահանջարկի պայմանները: Թեմա-10 Յարակից և սպասարկող ճյուղեր: Թեմա-11 Ֆիրմաների կառուցվածքը և ռազմավարությունը: Ներճյուղային մրցակցություն: Թեմա-12 Մրցակցային բազմանիստի փոփոխականները: Թեմա-13 Մրցակցային բազմանիստի հաստատունները: Թեմա-14 Ազգային տնտեսությունների մրցակցային զարգացման փուլերը: Թեմա-15 Զարգացման գործոնային փուլի բնութագիրը: Թեմա-16 Զարգացման ներդրումային փուլի բնութագիրը: Թեմա-17 Զարգացման ինովացիոն փուլի բնութագիրը: Թեմա-18 Զարգացման հարստությամբ առաջ մղվող փուլի բնութագիրը: Թեմա-19 Տնտեսության կռուցվածքը:

Տ/բ -032 Ֆիրմայի տնտեսագիտություն - 5 կրեդիտ

Շաբաթական 5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կատարյալ և ոչ կատարյալ մրցակցության պայմաններում ժամանակակից ֆիրմաների գործունեության, ֆիրմայի

կազմակերպաիրավական կառուցվածքի, ծնավորման եղանակների և սեփական կապիտալի բաշխման մեթոդաբանության հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ֆիրմայի կազմակերպաիրավական կառուցվածքը,
2. կտիրապետի ֆիրմայի ծնավորման եղանակներին,
3. ձեռք բերած գիտելիքները կկիրառի գործնականում:

Բովանդակությունը.

Թեմա-1: Ձեռնարկչատիրությունը որպես շուկայական տնտեսության հիմնական օղակ: Թեմա-2 Ձեռնարկությունը նրա էությունը, տեսակները և ֆունկցիաները: Թեմա-3 Ձեռնարկության հիմնական ֆոնդերը: Թեմա-4 Ձեռնարկության շրջանառու միջոցները: Թեմա-5 Ձեռնարկության անձնակազմը: Թեմա-6 Ինքնարժեքի հաշվարկը: Թեմա-7 Ապրանք, փող և գնագոյացում: Թեմա-8 Ձեռնարկության սեփականություն և շահույթ: Թեմա-9 Ներդրումներ և ինովացիաներ: Թեմա-10 Ստրատեգիան և ռիսկը ձեռնարկությունում: Թեմա-11 Ձեռնարկության գործունեության պլանավորումը: Թեմա-12 Ձեռնարկության մրցունակությունը: Թեմա-13 Լոգիստիկան ձեռնարկությունում:

V. Այլ բաղադրիչներ

1. Արտադրական պրակտիկա (6+6=12 կրեդիտ),

4+4 շաբաթ, 7-րդ և 8-րդ կիսամյակ

Նպատակը.

Կառավարում բակալավր որակավորմամբ պահանջվող մասնագետի կայացումն է, մասնագիտական գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ տեսական գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների զարգացումը, որոնց համար հիմք են հանդիսանում ուսումնառության ընթացքում ուսումնասիրված հետևյալ առարկաները՝ տնտեսագիտության տեսություն, կառավարում, շուկայագիտություն, ազգային տնտեսություն, տնտեսության և արտադրության կազմակերպում, անձնակազմի, նախագծի ղեկավարում և այլն:

Խնդիրները.

1. Պրակտիկ գործունեության համար լիարժեք մասնագետների պատրաստումը.
2. Կառավարման բնագավառում ստացած տեսական գիտելիքների արդյունավետ կիրառումը գործնականում.
3. Փոփոխական միջավայրի պայմաններում կառավարման մոդելների կիրառումը.
4. Կառավարվող համակարգի խնդիրների ճիշտ գիտակցումը.

5. Կառավարման գործընթացի ժամանակակից ուղղություններին ու մոտեցումներին տեղեկացվածությունը.
6. Տնտեսության կառավարման արդյունավետ ձևերի վերլուծումը.
7. Մենեջմենթի՝ որպես կառավարման արվեստի և գիտության միավորման չափանիշների իմացությունը:

Չափորոշիչ.

Կառավարման տնտեսական, վարչակազմակերպչական, սոցիալ-հոգեբանական մեթոդների կիրառում, կառավարչական որոշումների ընդունում, կոնֆլիկտների, սթրեսների և փոփոխությունների կառավարում, կառավարման նոր մեթոդների ներդրման հարցում կոլեկտիվի հետ քննարկումներ և օժանդակություն, մասնակցություն նոր նյութերի ձեռք բերման, առաջարկությունների ներկայացման, կառավարման ոլորտում ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառման հիմնախնդիրներին:

Բովանդակությունը.

Առաջին շաբաթվա ընթացքում պրակտիկան ղեկավարող մեթոդիստ դասախոսի ուղեկցությամբ այցելություն համապատասխան հաստատություն. ծանոթություն կազմակերպության նորմատիվ–իրավական, կադրային, նյութատեխնիկական, տեղեկատվական-մեթեդական ռեսուրսներին, ենթակառուցվածքների գործունեությանը: Պրակտիկայի վայրի ծանոթությունից հետո ուսանողները ղեկավարի հսկողությամբ և օգնությամբ աշխատում են համապատասխան բաժիններում: Պրակտիկնտները բաժանվում են փոքր խմբերի և առանձին ենթակառույցներում համապատասկան աշխատակցի հսկողությամբ իրականացնում են պրակտիկ գործունեություն, որից հետո պրակտիկանտը կատարում է ինքնուրույն անհատական աշխատանք՝ կիրառելով տարբեր մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ: Պրակտիկայի ավարտական փուլում իրականացնում է պրակտիկայի արդյունքների ամփոփում, պրակտիկայի օրագրերի լրացում, հաշվետվության կազմում:

2. Կուրսային աշխատանք (3+3=6 կրեդիտ)

5-րդ և 6-րդ կիսամյակներ

ա) 5-րդ կիսամյակում կուրսային աշխատանք է կատարվում «Միկրոտնտեսագիտություն» / «Մակրոտնտեսագիտություն» առարկայից՝ ուսանողի ընտրությամբ:

բ) 6-րդ կիսամյակում կուրսային աշխատանք է կատարվում «Կառավարում»/ «Մարքեթինգի հիմունքներ» առարկայից՝ ուսանողի ընտրությամբ:

3. Ավարտական որակավորման քննություն (3 կրեդիտ), 8-րդ կիսամյակ